

U M O W A

**pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką w sprawach prawnych i finansowych,
podpisana w Warszawie dnia 23 kwietnia 1925 roku.**

(Ratyfikowana zgodnie z ustawą z dnia 30 lipca 1925 r. — Dz. U. R. P. Nr. 89 poz. 629.)

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

M Y, S T A N I S Ł A W W O J C I E C H O W S K I,
PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu zosobna, komu o tem wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia dwudziestego trzeciego kwietnia tysiąc dziewięćset dwudziestego piątego roku podpisana została w Warszawie pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Czeskosłowackiej Umowa w sprawach prawnych i finansowych o następującem brzmieniu dosłownem:

**Umowa pomiędzy Rzeczpospolitą Polską
a Republiką Czeskosłowacką
w sprawach prawnych i finansowych.**

**Smlouva mezi Republikou Polskou
a Republikou Československou
o otázkách právních a finančních.**

Rzeczpospolita Polska i Republika Czeskosłowacka pragnąc
załatwić wszelkie zasadnicze a sporne dotąd
sprawy,
uregulować różne prawne stosunki, wynikłe
z powodu podziału Śląska Cieszyńskiego, Orawy
i Spisza, dokonanego decyzją Konferencji Ambasa-

Republika Polská a republika Československá
ve snaze
urovnati všechny zásadní dosud sporné otázky,
upraviti různé právní poměry v důsledku roz-
dělení Těšínského Slezska, Oravy a Spiše, prove-

dorów z dnia 28 lipca 1920 r. oraz przyczynić się do przyjaznego współżycia obu Narodów,
zdecydowały zawrzeć niniejszą umowę i miano-
wały w tym celu swymi Pełnomocnikami:

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej:

Zygmunta Lasockiego, doktora praw, Posła Nadzwyczajnego i Ministra Pełnomocnego,

i

Profesora Stanisława Kutrzebę, doktora praw;
Prezydent Republiki Czeskosłowackiej;
Profesora Antonína Hobzě, doktora praw

i

Bohumila Vlasaka, doktora praw, Ministra Pełnomocnego;

którzy po wymianie swoich pełnomocnictw, uznanych za dobre i w należytej formie sporządzone, zgodzili się na następujące postanowienia:

CZĘŚĆ I.

Obywatelstwo.

Artykuł 1.

Sprawy obywatelstwa na obszarze Śląska Cieszyńskiego, Orawy i Spisza uregulowane zostały uchwałą Delegacji czeskosłowacko-polskiej dla Śląska Cieszyńskiego, Orawy i Spisza w Opawie z dnia 16 czerwca 1922 r. na zasadzie decyzji Konferencji Ambasadorów z dnia 28 lipca 1920 r. w sposób następujący:

1. Nabycie obywatelstwa ipso jure.

Obywatelstwo państwowe ipso jure nabywają osoby, które na b. obszarze plebiscytowym, obecnie wchodzącym w skład Polski lub Czechosłowacji posiadają prawo swojszczyzny od dnia 1 stycznia 1914 r. lub mają tam zamieszkanie od dnia 1 stycznia 1908 r. Prawo obywatelstwa państwowego przysługuje osobom takim w tem Państwie, w którym leży obecnie ich gmina swojszczyzny, względnie domicylu.

Osoby wspomniane, opierające prawo obywatelstwa na domicylu, nie potrzebują starać się o nadanie swojszczyzny.

Osoby, mające prawo swojszczyzny w gminach, których obszar jest przedzielony granicą obu Państw, stają się obywatelami tego Państwa, któremu przypadła część gminy, w której zamieszkiwały w dniu 28 lipca 1920 r. Jeżeliby zaś osoby takie w gminie rozdzielonej we wspomnianym dniu nie mieszkały, nabędą obywatelstwo tego Państwa, któremu przypadła część odnośnej gminy, w której osoby te mieszkały ostatnio przed wyprowadzeniem się z danej gminy.

deného rozhodnutím konference velvyslanců ze dne 28. července 1920,

jakož i podporovati přátelské soužití obou národů,

rozhodly se sjednati tuto smlouvu a jmenovaly za tím účelem svými zmocněnci, a to:

Prezident republiky Polské:

Zygmunta Lasockého, doktora práv, mimořádného vyslance a splnomocněného ministra

a

profesora Stanislava Kutrzebu, doktora práv;

Prezident republiky Československé:

profesora JUDr. Antonína Hobzů

a

splnomocněného ministra JUDr. Bohumila Vlasáka; kteří, vyměnivše navzájem své plné moci a shledavše je obsahem i formou správnými, shodli se na těchto ustanoveních:

ČÁST I.

Státní občanství.

Článek 1.

Otázky státního občanství v území těšínském, v Oravě a Spiši byly upraveny usnesením československo-polské delegace pro Těšínské Slezsko, Oravu a Spiš v Opavě, dne 16. června 1922 na základě rozhodnutí velvyslancecké konference ze dne 28. července 1920 takto:

1. Nabytí státního občanství ipso jure:

Státního občanství ipso jure nabývají osoby, které na bývalém území plebiscitním, tvořícím nyní součást Polska nebo Československa, mají domovské právo ode dne 1. ledna 1914 nebo mají tam bydliště ode dne 1. ledna 1908. Právo státního občanství mají tyto osoby ve státě, v němž leží nyní jejich obec domovská resp. obec bydliště.

Ty osoby, které nabývají státního občanství na základě domicilu, nepotřebují žádati o slib domovské příslušnosti.

Osoby mající domovské právo v obcích, jichž území jest rozděleno hranicí obou států, stávají se občany toho státu, kterému připadla část obce, v níž měly bydliště dne 28. července 1920. Jestliže pak takové osoby neměly bydliště v rozdělené obci zmíněného dne, nabudou státního občanství státu, jemuž připadla ta část obce, v níž měly bydliště naposled před vystěhováním se z obce.

Dla wykazania swojszczyzny lub domicylu będą oprócz wyciągu z ksiąg meldunkowych lub przynależności gminnej dopuszczone także inne dowody, n. p. ze świadków.

W razie zbiegu swojszczyzny i domicylu jako tytułów nabycia obywatelstwa ipso jure, należy w pierwszym rzędzie uwzględnić swojszczyznę jako tytuł nabycia obywatelstwa.

2. Nabycie obywatelstwa za zgodą Rządu.

Osoby, które na terytorjum b. Śląska Cieszyńskiego, Spisza lub Orawy uzyskały po 1 stycznia 1914 r. prawo swojszczyzny lub po 1 stycznia 1908 r. obrały tam miejsce stałego zamieszkania, nabędą odpowiednio obywatelstwo polskie lub czechosłowackie pod warunkiem uprzedniej zgody ze strony Rządu Polskiego lub Czechosłowackiego.

O nadanie obywatelstwa polskiego, względnie czechosłowackiego mogą się również starać osoby, które, mogąc w zasadzie nabyć ipso jure obywatelstwo danego Państwa z tytułu domicylu w czasie przed 1 stycznia 1908 r., tylko dlatego go nie nabyły, ponieważ w myśl zasady wyrażonej w punkcie 1, ustęp 5, nabyły obywatelstwo w drugim Państwie z mocy pierwszeństwa swojszczyzny jako tytułu nabycia.

O ile osoby takie nie zgłosiły dotąd prośby o nadanie obywatelstwa, mogą ją jeszcze zgłosić w ciągu trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały.

W razie niedołączenia do takiej prośby przyrzeczenia nadania swojszczyzny, o ile to przyrzeczenie jest potrzebne, winny władze, zarządzając uzupełnienie tych podań, zaznaczyć w tym celu wystarczający termin, który w wypadkach zasługujących na uwzględnienie może być nawet jeszcze przedłużony. Podania w tym terminie po uzupełnieniu ponownie wniesione, będą tak traktowane, jakby były wniesione w należytych czasie.

Władze polityczne pierwszej instancji winny pouczenie dla miejscowej ludności o możliwości wnoszenia takich podań ogłosić w sposób odpowiedni.

Podania o obywatelstwie tak na zasadzie swojszczyzny jak i domicylu, nabytego przed 28 października 1918 r., będą załatwione pomysłnie z wyjątkiem:

a) o ile dotyczą osób, które dopuściły się zbrodni lub czynu karygodnego z chęci zysku,

b) o ile nadanie im obywatelstwa pociągnęłoby za sobą bezpośrednio ciężary dla Skarbu Państwa lub funduszów publicznych, pod czem nie należy jednak rozumieć świadczeń, n. p. zasiłków z kasy chorych, brackich i t. p.,

c) o ile dotyczą osób, opierających prośbę na domicylu, które nie mieszkaly w jednej gminie bez przerwy od 28 października 1918 r. do 28 lipca 1920 r. lub wreszcie,

d) o ile nadanie obywatelstwa przedstawiało się jako niedopuszczalne z innych ważnych powodów państwowych, przyczem jednak okoliczności natury narodowo-politycznej nie mogą nigdy stanowić przyczyny odmówienia obywatelstwa, chyba, że mają

Jako dowód o právu domovském neb domicilu budou kromě výtahů ze záznamů o pobytu nebo ze seznamů obecniých příslušníků přípustny i jiné průkazy, na příklad svědectví osob.

V případě současnosti domovského práva i domicilu jako titulů pro nabytí státního občanství ipso jure dlužno v první řadě vzít zřetel na domovské právo jako titul nabytí státního občanství.

2. Nabytí státního občanství se souhlasem vlády.

Osoby, které na území bývalého Těšínského Slezska, Oravy neb Spiše nabyly po 1. lednu 1914 domovského práva nebo zvolily si po 1. lednu 1908 stále bydliště, nabudou státního občanství polského, pokud se týče československého pod podmínkou, že vláda polská, po případě československá dá předem k tomu svolení.

O nabytí státního občanství polského po případě československého mohou rovněž žádati osoby, které mohly v zásadě nabytí státního občanství příslušného státu ipso jure na základě domicilu před 1. lednem 1908, nenabyly ho však pouze proto, poněvadž podle zásady vyslovené v bodě 1. odst. 5. nabyly státního občanství v druhém státě na základě přednosti domovského práva jako titulu nabytí státního občanství.

Pokud tyto osoby nepodaly dosud žádosti o propůjčení státního občanství, mohou ji ještě podati během tří měsíců ode dne, kdy toto ustanovení nabude působnosti.

Nebude-li přiložen k takové žádosti slib domovského práva, pokud je ho potřebí, mají úřady, nařizující doplnění žádosti, určit k tomu přiměřenou lhůtu, která v případech uvážení hodných může býti ještě prodloužena. Doplněné žádosti, podané znovu v této lhůtě, budou považovány za podané včas.

Politické úřady I. instance poučí vhodným způsobem místní obyvatele o možnosti podávání takových žádostí.

Žádosti o státní občanství jak na základě domovského práva, tak i domicilu, nabytého před 28. říjnem 1918, budou vyřizovány příznivě, vyjímaje:

a) pokud se týkají osob, které se dopustily zločinu neb trestného činu ze ziskuchtivosti;

b) pokud by udělení státního občanství mělo za bezprostřední důsledek zatížení státních financí neb veřejných fondů, čímž však nesluší rozuměti nároky na příklad na podporu pokladen nemocenských, bratrských a podl.

c) osoby, žádající na základě domicilu, které nebydly nepřetržitě v jedné obci v době od 28. října 1918 do 28. července 1920, neb konečně

d) pokud by udělení státního občanství bylo nepřipustným z jiných vážných státních důvodů, při čemž však nemohou nikdy býti příčinou neudělení státního občanství okolnosti povahy národně-politické, nejsou-li rázu protistátního. Činy z doby

charakter przeciwności. Czyny z okresu od chwili przewrotu aż do ukończenia akcji plebiscytowej nie wchodzi tu w rachubę.

W razie odmowy będzie jednocześnie drogą służbową przedłożone Ministerstwu Spraw Wewnętrznych sprawozdanie o przyczynach odmowy. Na życzenie Poselstwa drugiego Państwa, właściwe Ministerstwo Spraw Zagranicznych zakomunikuje mu przyczyny ostatecznej odmowy.

W razie odmowy obywatelstwa ze strony jednego Rządu osoba ubiegająca się o obywatelstwo będzie miała prawo w ciągu trzech miesięcy od daty otrzymania odmowy na piśmie zwrócić się z taką prośbą do drugiego Rządu. W razie zaś ponownej odmowy przysługiwać będzie jej takie obywatelstwo, jakie na ten wypadek przewidują postanowienia traktatów pokojowych.

Osoba, ubiegająca się o obywatelstwo na zasadzie swojszczyzny, nie będzie aż do załatwienia jej podania w drugim Państwie traktowana za cudzoziemca i nie potrzebuje ona starać o ponowne przyrzeczenie swojszczyzny, chyba, że nabywa swojszczyznę po 28 października 1918 r.

Wniezione już podania o nadanie obywatelstwa mają być załatwione w ciągu miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Opcja.

Załatwienie oświadczeń opcyjnych winno nastąpić w ciągu jednego miesiąca od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

W razie formalnych braków oświadczeń opcyjnych winny władze, zarządzając uzupełnienie tych oświadczeń, wyznaczyć w tym celu wystarczający termin, a oświadczenie w tym terminie po uzupełnieniu ponownie wniesione tak traktować, jakby były wniesione w należytym czasie.

Oświadczenia opcyjne, złożone w Konsulacie wolne są od opłaty. W imieniu żony dokonuje opcji mąż, w imieniu dzieci do lat 18 — rodzice, względnie opiekunowie.

Artykuł 2.

Obie Strony zgodnie oświadczają, że treść postanowień artykułu 1. o obywatelstwie została ogłoszona w Republice Czeskosłowackiej przez zarządzenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 8 listopada 1922 r. L. 83461, a w Rzeczypospolitej Polskiej przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 1922 r., Dz. U. R. P. z 1923. Nr. 10 poz. 53.

CZĘŚĆ II.

Amnestja.

Artykuł 3.

Rzeczpospolita Polska udziela z dniem, w którym Umowa stanie się prawomocną, a Republika

cd przewratu do ukończenia plebiscitnej akce nepřisházejí v úvahu.

V případě zamítnutí bude současně podána služební cestou ministerstvu vnitra zpráva o důvodech zamítnutí. Na požádání vyslanectví druhého státu sdělí mu příslušné ministerstvo zahraničních věcí důvody definitivního zamítnutí.

V případě zamítnutí žádosti jednou z vlád bude mít osoba, žádající o státní občanství, právo, obrátit se během tří měsíců ode dne, kdy obdrží písemně zamítavé rozhodnutí, s touž žádostí na druhou vládu. V případě opětného zamítnutí řídí se státní občanství dotyčné osoby mírovými smlouvami.

S osobou, žádající o státní občanství na základě domovského práva, nebude až do vyřízení jejího podání nakládáno ve státě, o který jde, jako s cizozemcem, a nemusí taková osoba žádati o nový slib domovské příslušnosti leč, že nabytá domovského práva po 28. říjnu 1918.

Žádosti o udělení státního občanství již podané mají být vyřízeny do jednoho měsíce ode dne, kdy toto ustanovení nabude působnosti.

3. Opce.

Opční prohlášení mají být vyřízena do jednoho měsíce ode dne, kdy toto ustanovení nabude působnosti.

V případě formálních nedostatků opčních prohlášení mají úřady, nařizující doplnění takových prohlášení, určit k tomu přiměřenou lhůtu a doplněná prohlášení, podaná znovu v této lhůtě, považovati za podaná včas.

Opční prohlášení, podaná v konsulátě, nepodléhají kolokovnímu. Za ženu optuje muž, za děti do 18 let rodiče pokud se týče poručníci.

Článek 2.

Obě strany souhlasně prohlašují, že obsah ustanovení čl. 1. o státním občanství byl vyhlášen v republice Československé výnosem ministerstva vnitra ze dne 8. listopadu 1922, číslo 83.461 a v republice Polské nařízením ministerské rady ze dne 12. prosince 1922 Dz. U. R. P. č. 10 ex 1923 č. 58.

ČÁST II.

Amnestie.

Článek 3.

Republika Polská uděluje dnem, kdy tato

Czeskosłowacka udzieli w ten sam dzień ułaskawienia osobom, które

a) w czasie od 28 października 1918 r. do 10 sierpnia 1920 r. dopuściły się czynów ściganych z urzędu przez sądy karne, jeżeli czyny te były w związku z agitacją polityczną, prowadzoną w sprawie przynależności Śląska Cieszyńskiego, Orawy i Spisza, albo

b) mając na byłym obszarze plebiscytowym zwyczajnie miejsce zamieszkania lub stały pobyt albo mając tam aż do dnia zawarcia tej Umowy przynależność gminną, dopuściły się dezercji przed 31 grudnia 1921 r. albo i potem aż do dnia podpisania Umowy w inny sposób uchylły się od spełnienia służby wojskowej, o ile zbiegły z terytorjum jednej umawiającej się Strony na terytorjum drugiej lub już tam przebywały.

Artykuł 4.

Amnestja, postanowiona w artykule 3, polega na tem, że się:

a) darowuje kary główne i poboczne już nałożone a dotychczas niewykonane, jako też i wszelkie skutki skazania;

b) znosi skazanie tudzież karę wykreśla z rejestru karnego;

c) zastanawia już rozpoczęte dotąd niezakończone postępowanie karne nowego postępowania się nie wszczynają.

Artykuł 5.

O ile czyny karygodne wymienione w artykule 3. zbiegają się z innymi czynami karygodnymi, ułaskawienie rozciąga się tylko na pierwsze czyny karygodne i nie będzie mieć wpływu na postępowanie karne oraz wykonanie kar nałożonych na drugie.

Artykuł 6.

1. Przedmioty, które zostały skonfiskowane w toku postępowania karnego, dotychczas prawomocnie nieukończonego, a również kaucje i podobne zabezpieczenia, złożone celem uniknięcia więzienia, zostaną zwrócone, a to i wtedy, gdy zostały uznane za przepadłe z powodu, że osoba, która złożyła kaucję, nie spełniła nałożonych na nią zobowiązań.

2. Nie zostaną jednak zwrócone przedmioty, które zostały skonfiskowane w celach innego postępowania karnego albo te, co do których jest uzasadnione podejrzenie, iż zostały nabyte i są posiadane bezprawnie, jako też i broń oraz materiały wybuchowe.

Artykuł 7.

Osobom, którym będzie udzielone ułaskawienie według poprzednich przepisów, wolno powrócić do ich dawnego miejsca zamieszkania i nie będą one

smlouva nabude působnosti, a republika Československá udělí v tentýž den milost osobám, které

a) v době od 28. října 1918 do 10. srpna 1920 se dopustily činů stíhaných z moci úřední trestními soudy, jestliže činy ty byly v souvislosti s politickou agitací, která byla prováděna v otázce příslušnosti Těšínského Slezska, Oravy a Spiše, nebo

b) majíce na bývalém plebiscitním území řádně bydliště nebo trvalý pobyt nebo majíce tam až do dne sjednání této smlouvy domovskou příslušnost sběhly před 31. prosincem 1921, nebo i potom, až do dne podpisu smlouvy jinak vyhnuly se splnění branné povinnosti, pokud uprchly z území jedné smluvní strany na území druhé nebo tam se již zdržovaly.

Článek 4.

Amnestie stanovená v čl. 3 záleží v tom, že se:

a) promíjí hlavní i vedlejší tresty již uložené a dosud nevykonané, jakož i veškeré následky odsouzení,

b) odčínuje odsouzení a trest vymazuje z rejstříku trestu,

c) zastavuje trestní řízení již zahájené a dosud neskončené; nové řízení se nezahájí.

Článek 5.

Sbíhají-li se trestné činy, uvedené v čl. 3 s jinými trestnými činy, vztahuje se milost pouze na ony trestné činy a nebude mít vlivu na trestní řízení a výkon trestu uložené pro tyto.

Článek 6.

Předměty, které byly zabaveny v trestním řízení dosud právoplatně neskončeném a rovněž jistoty a podobná plnění, jež byla konána, aby byla odvrácena vazba, budou vráceny, a to i tehdy, byly-li uznány za propadlé z toho důvodu, že ten, kdo jistotu dal, nesplnil povinností mu uložených.

Předměty, které byly zabaveny pro účely jiného trestního řízení nebo ty, o nichž jest důvodné podezření, že byly nabyty a jsou drženy bezprávně, jakož i zbraně a třaskaviny nebudou však vráceny.

Článek 7.

Osoby, jimž bude udělena milost podle předchozích ustanovení, mohou se vrátiti do svého dřívějšího bydliště a nebudou tam podrobeny

podlegać tam żadnym ograniczeniom z powodu dopuszczenia się wyżej wymienionych czynów karygodnych.

Artykuł 8.

1. O ile postępowanie karne nie zostało prawomocnie ukończone, organy publicznego oskarżenia i sądy uwzględnią udzieloną amnestję, jako przyczynę znoszącą karygodność czynu z urzędu, a więc i wówczas, kiedy obwiniony tego się nie domaga.

2. O ile jednak była już prawomocnie wymierzona kara, sąd, który wydał wyrok w pierwszej instancji, postanowi w drodze uchwały, albo z urzędu, albo na prośbę skazanego, czy zachodzą tu warunki amnestji, a zarazem określi, jeżeli w wypadku artykułu 5 została wymierzona tym wyrokiem kara łączna, jaka część kary zostaje darowana.

Przeciw uchwale sądu można przez ten sąd wnieść zażalenie do sądu wyższej instancji w ciągu piętnastu dni.

Artykuł 9.

1. Rzeczpospolita Polska udziela z dniem w którym Umowa ta stanie się prawomocną a Republika Czeskosłowacka udzieli w tym samym dniu ułaskawienia osobom, które:

a) w czasie od 28 października 1918 r. do 10 sierpnia 1920 r. dopuściły się czynów ściganych przez urzędy administracyjne (administracyjne zwierzchności policyjne), jeżeli czyny te były w związku z agitacją polityczną, prowadzoną w sprawie przynależności Śląska Cieszyńskiego, Orawy i Spisza, albo

b) dopuściły się przy spisie ludności, który odbywał się na byłym terytorjum plebiscytowem, przestępstw przeciw przepisom o spisie ludności.

2. Co do rozciągłości i skutków ułaskawienia obowiązują analogicznie postanowienia artykułów 4—7 niniejszej Umowy.

3. O tem, czy zachodzą tu warunki amnestji, rozstrzygną kompetentne urzędy administracyjne (administracyjne zwierzchności policyjne) pierwszej instancji.

O ile orzeczeniem została wymierzona kara łączna za czyny karygodne, wymienione w niniejszym artykule i za inne przestępstwa policyjne, urząd, który wydał orzeczenie, postanowi, jaka część kary zostanie darowana.

4. O zażaleniach przeciw decyzjom urzędów wymienionych w ustępie poprzednim rozstrzygnie się w drodze instancji.

Artykuł 10.

1. Umawiające się Strony oświadczają, że warunki udzielenia ułaskawienia będą oceniać życzliwie i niemałodusznie.

2. W ciągu trzech miesięcy od czasu, w którym Umowa stanie się prawomocną, Rządy obydwu uma-

z powodu spáchání trestných činů výše uvedených žádným omezením.

Článek 8.

Pokud nebylo trestní řízení pravoplatně skončeno, přihlížejí k udělení milosti jako důvodu zániku trestnosti činu orgány veřejné žaloby i soudy, i když se jí obviněný nedovoľává.

Byl-li však již pravoplatně uložen trest, rozhodne soud, který vynesl rozsudek v prvé stolicí, z povinnosti úřední nebo na žádost odsouzeného usnesením, zda jsou tu podmínky amnestie, a byl-li vyměřen v případě čl. 3. týmž rozsudkem společný trest, určí zároveň, jaká část trestu se promíjí. Do usnesení bude lze si u něho stěžovati k nadřízenému soudu do patnácti dnů.

Článek 9.

Republika Polská uděluje dnem, kdy tato smlouva nabude působnosti, a republika Československá udělí v tentýž den milost osobám, které

a) v době od 28. října 1918 do 10. srpna 1920 se dopustily činů stíhaných úřady správními (administrativními, policejními vrchnostmi), jestliže činy ty byly v souvislosti s politickou agitací, která byla prováděna v otázce příslušnosti Těšínského Slezska, Oravy a Spíše, nebo

b); e dopustily při sčítání obyvatelstva, jež bylo provedeno na bývalém plebiscitním území, přestupků proti předpisům o sčítání lidu.

O rozsahu a účincích milosti platí obdobně ustanovení čl. 4—7 této smlouvy.

O tom, zda jsou tu podmínky amnestie, rozhodnou příslušné úřady správní (administrativní policejní vrchnosti) první stolice.

Byl-li nálezem vyměřen společný trest za trestné činy, stanoví úřad, který nález vydal, jaká část trestu se promíjí.

O stížnostech proti rozhodnutí úřadů uvedených v předchozím odstavci rozhodne se pořadem instancí.

Článek 10.

1. Smluvní strany prohlašují, že podmínky udělení milosti budou posuzovati blahovlnně a bez úzkoprsosti.

2. Do tří měsíců po tom, kdy tato smlouva

wiających się Stron udziela sobie nawzajem wykazów osób, którym ułaskawienie zostało udzielone albo odmówione na zasadzie wyżej przytoczonych postanowień.

CZĘŚĆ III.

Ochrona mniejszości.

Artykuł 11.

Obywatele Republiki Czeskosłowackiej narodowości polskiej korzystać będą w Czechosłowacji z wszelkich praw przysługujących im mogących według ich stosunku liczebnego na podstawie przepisów Konstytucji, ustaw i rozporządzeń czeskosłowackich dotyczących się mniejszości oraz postanowień niniejszej Umowy. Tak samo obywatele Rzeczypospolitej Polskiej narodowości czeskosłowackiej korzystać będą w Polsce z wszelkich praw przysługujących im mogących według ich stosunku liczebnego na podstawie przepisów Konstytucji, ustaw i rozporządzeń polskich dotyczących się mniejszości oraz postanowień niniejszej Umowy.

Tyczy się to ludności osiadłej na byłym terytorjum plebiscytowem Śląska Cieszyńskiego, Orawy i Spisza, podzielonem decyzją Konferencji Ambasadorów z dnia 28 lipca 1920 r. między Polską i Czechosłowacją, i ludności osiadłej na pozostałym terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej względnie Republiki Czechosłowackiej.

O ile w niniejszej Umowie mówi się o kwalifikowanej mniejszości w Czechosłowacji albo w Polsce, należy przez to rozumieć mniejszość, której są przyznane prawa mniejszości na zasadzie obowiązujących ustaw czeskosłowackich względnie polskich.

Artykuł 12.

Obie umawiające się Strony zgodnie oświadczają, że są zdecydowane traktować życzliwie: Rzeczpospolita Polska mniejszość czeskosłowacką, Republika Czechosłowacka mniejszość polską.

Obie umawiające się Strony uznają obowiązek lojalności ze strony mniejszości w stosunku do Państwa, w którym przebywają. Przytem nie będzie za nielojalność poczytywana obrona praw mniejszościowych.

Artykuł 13.

Dla określenia narodowości lub języka ojczystego jest miarodajne oświadczenie interesowanej osoby albo jej przez prawo powołanego zastępcy, a to w ramach ustaw państwowych.

Jakikolwiek sposób przyniewalającego wynaradawiania jest niedozwolony.

W szczególności oświadczają obie umawiające się Strony, że uważają za sprzeczne z prawem wszelkie wywieranie nacisku na rodziców, aby posyłałi

nabude působnosti, sdělí si navzájem vlády obou smluvních stran seznamy osob, jimž byla udělena neb odeprěna milost podle výše uvedených ustanovení.

Č Á S T III.

Ochrana menšín.

Článek 11.

Príslušníci republiky Československé národnosti polské budou užívati v Československu všech práv, která by jim podle jejich počtu mohla příslušet na základě předpisů ústavy, zákonů i nařízení československých o menšinách jakož i ustanovení této smlouvy. Stejně příslušníci republiky Polské národnosti československé budou užívati v Polsku všech práv, která by jim podle jejich počtu mohla příslušet na základě předpisů ústavy, zákonů i nařízení polských o menšinách jakož i ustanovení této smlouvy.

Týče se to obywatelstva usazeného na bývalém území plebiscitním Těšínského Slezska, Oravy i Spiše, rozděleném rozhodnutím konference velvyslanců z 28 července 1920 mezi Polsko a Československo, i obywatelstva usazeného v ostatním území republiky Polské, resp. republiky Československé.

Mluví-li se v této smlouvě o kvalifikované menšině v Československu nebo v Polsku, jest tím rozuměti menšinu, které jsou přiznána menšinová práva platnými zákony československými, resp. polskými.

Článek 12.

Obě smluvní strany prohlašují souhlasně, že jsou rozhodnuty nakládati blahovonně: Republika Polská s menšinou československou a republika Československá s menšinou polskou.

Obě smluvní strany uznávají povinnost lojality menšin proti státu, v němž se nalézají. Při tom nebude se za neloyálnost považovati obrana práv menšinových.

Článek 13.

Pro stanovení národnosti nebo jazyka mateřského jest směrodatné prohlášení dotyčné osoby nebo jejího právem povolaného zástupce, a to v rámci zákonů státních.

Jakýkoliv způsob násilného odnárodňování je nedovolený.

Zejména prohlašují obě smluvní strany, že považují za protizákonný každý nátlak na rodiče,

dzieci do szkół z innym językiem nauczania, niż ich język ojczysty.

Artykuł 14.

Sądowe i administracyjne rozprawy i protokółowanie ze stronami, doręczanie zawiadomień, aktów oskarżenia, wyroków i uchwał, jako też przyjmowanie i załatwianie podań, wpisy do ksiąg gruntowych, zewnętrzne oznaczanie urzędowych budynków, wydawanie ogłoszeń i enuncjacji publicznych w okręgach, wykazujących kwalifikowaną mniejszość narodową, odbywać się będzie dla mniejszości czeskosłowackiej, względnie polskiej także w języku czeskosłowackim względnie polskim.

W gminach i osadach z ludnością narodowości czeskosłowackiej, gdzie mniejszość czeskosłowacka na podstawie swej liczebności nie korzysta z praw językowych, t. j. na Wołyniu, dozwoli Rząd Polski na używanie języka czeskosłowackiego w urzędowaniu gmin i gromad, o ile to nie sprzeciwia się obowiązującym przepisom ustawowym.

Artykuł 15.

Celem umożliwienia ludności polskiej względnie czeskosłowackiej faktycznego korzystania z uprawnień językowych w sądach, urzędach i organach państwowych obie umawiające się Strony wydadzą zarządzenia, aby w sądach, urzędach i organach państwowych, rozciągających swą działalność na okręgi z kwalifikowaną mniejszością polską, względnie czeskosłowacką, były w tych okręgach a nadto również wedle możliwości w innych sądach i urzędach administracyjnych, które stanowią dla wspomnianych okręgów pierwszą instancję, z wyłączeniem władz centralnych, wśród personelu urzędowego w dostatecznej ilości osoby, które obok języka państwowego władają językiem polskim względnie czeskosłowackim.

Artykuł 16.

Przy nadawaniu koncesyj, uprawnień, urzędowych zezwoleń i t. p. oraz przy udzielaniu subwencji, przydziałów rządowych i jakichkolwiek uprawnień zarobkowych w Republice Czeskosłowackiej względnie Rzeczypospolitej Polskiej obywatele czeskosłowaccy narodowości polskiej, względnie obywatele polscy narodowości czeskosłowackiej, jak również krajowe osoby prawne będą stawiane w granicach ustaw narówni z takimi osobami narodowości czeskosłowackiej względnie polskiej.

Artykuł 17.

Obie umawiające się Strony zobowiązują się także w okręgach, gdzie na zasadzie obowiązujących przepisów mniejszość nie ma prawa do założenia sa-

aby posílali děti do škol jiného jazyka vyučovaciho, než jest jejich jazyk mateřský.

Článek 14.

Soudní i administrativní projednávání a protokolování se stranami, doručování obsílek, obžalovacích spisů, rozsudků a nálezů, jakož i přijímání a vyřizování podání, zápisy do pozemkových knih, vnější označování úředních budov, vydávání veřejných vyhlášek a prohlášení v obvodech, které vykazují kvalifikovanou menšinu národní, bude se díti pro menšinu československou, resp. polskou také v jazyku československém, resp. polském.

V obcích a osadách s obyvatelstvem národnosti československé, kde menšina československá podle svého počtu nepožívá práv jazykových, t. j. na Volyni, dovolí vláda užívati jazyka československého v úřadování obcí a osad, pokud to neodporuje platným předpisům zákonným.

Článek 15.

Aby menšine polské, resp. československé bylo umožněno fakticky užívati jazykových práv před soudy, úřady a orgány státními, obě smluvní strany učiní opatření, aby u soudů, úřadů a orgánů státních, jejichž působnost se vztahuje na obvody s kvalifikovanou menšinou polskou, resp. československou, byli v těchto obvodech a mimo to rovněž podle možnosti u jiných soudů a správních úřadů, které jsou pro uvedené obvody první instancí, s vyloučením úřadů centrálních mezi úředním personálem v dostatečném počtu osoby, které vedle jazyka státního ovládají jazyk polský, resp. československý.

Článek 16.

Při udílení koncesí, oprávnění, úředních povolení a pod. jakož i při udílení subvencí, státních přidělů a jakýchkoli oprávnění výdělečných v republice Československé, resp. v republice Polské budou občané českoslovenští národnosti polské, resp. občané polští národnosti československé, jakož i tuzemské osoby právnické v mezích zákonů postaveni na roveň osobám národnosti československé, resp. polské.

Článek 17.

Obě smluvní strany se zavazují, že také v obvodech, kde menšina podle platných předpisů nemá nároku na zřízení samostatných veřejných

modzielnych publicznych szkół powszechnych (ludowych i wydziałowych), zezwolić na założenie szkół prywatnych z językiem nauczania odnośnej mniejszości z prawem publiczności, o ile będą spełnione ustawowe warunki i udzielić im wedle możliwości także poparcia; w szczególności Rząd Polski zapewni wszelkie możliwe ułatwienia przy zakładaniu samodzielnych prywatnych szkół z czeskosłowackim językiem nauczania na Wołyniu.

Artykuł 18.

Osoby, zatrudnione przy nauczaniu, wliczając w to także kierowników szkół, w czeskosłowackich szkołach Rzeczypospolitej Polskiej względnie w polskich szkołach Republiki Czeskosłowackiej, jak również przy bezpośrednim nadzorze takich szkół powszechnych, mają być narodowości czeskosłowackiej względnie polskiej i mają posiadać przepisana językową i zawodową kwalifikację. Przytem należy oczywiście stosować się do ustaw obowiązujących w danem Państwie.

Artykuł 19.

Kandydaci nauczycielscy, obywatele czeskosłowaccy narodowości polskiej, względnie obywatele polscy narodowości czeskosłowackiej, którzy uzyskali kwalifikacje nauczycielskie w Polsce względnie w Czechosłowacji, będą według potrzeby przyjmowani do służby nauczycielskiej w szkołach polskich w Republice Czeskosłowackiej względnie czeskosłowackich w Rzeczypospolitej Polskiej z warunkiem, że złożą egzamin uzupełniający według przepisów obowiązujących w Czechosłowacji względnie w Polsce. Nauczyciele ci będą po złożeniu egzaminu uzupełniającego traktowani narówni z nauczycielami, którzy uzyskali kwalifikacje nauczycielskie w danem Państwie.

Artykuł 20.

Dla czeskosłowackich szkół powszechnych w Rzeczypospolitej Polskiej, i dla polskich szkół powszechnych w Republice Czeskosłowackiej będą ustanowione w najszerszych granicach, na jakie pozwalają obowiązujące przepisy (ustawy i rozporządzenia), specjalne bezpośrednie organy administracyjne.

Artykuł 21.

O zapewnienie dla szkół publicznych potrzebnych i odpowiednich czytanek, podręczników i pomocy naukowych stara się każde Państwo. Żadna szkoła publiczna nie może być pozostawiona bez czytanek, podręczników i pomocy naukowych, które są przepisane i konieczne dla prawidłowego prowadze-

szkol narodních (obecných a občanských), povolí zřízení soukromých škol s vyučovacím jazykem dotyčné menšiny s právem veřejnosti, budou-li splněny zákonné podmínky, a udělí jim podle možnosti též podpory; zejména zabezpečí vláda polská všechny možné úlevy při zřizování samostatných soukromých škol s československým jazykem vyučovacím na Volyni.

Článek 18.

Osoby zaměstnané při vyučování, čítaje v to i správce škol, v československých školách republiky Polské, resp. v polských školách republiky Československé jakož i při bezprostředním dozoru na takové školy národní mají býti národností československé, resp. polské a mají míti předepsanou jazykovou a odbornou kvalifikaci. Při tom ovšem jest se řídití zákony v daném státě platnými.

Článek 19.

Kandidáti učitelství, českoslovenští občané polské národnosti, resp. polští občané československé národnosti, kteří nabyli učitelské kvalifikace v Polsku, resp. v Československu, budou podle potreby přijímáni do učitelské služby v polských školách v republice Československé, resp. v československých školách v republice Polské pod podmínkou, že složí doplňovací zkoušku podle předpisů platných v Československu, resp. v Polsku. S učiteli těmi bude, složí-li doplňovací zkoušku, jednáno stejně jako s učiteli, kteří nabyli učitelské kvalifikace v daném státě.

Článek 20.

Pro československé školy národní v republice Polské a pro polské školy národní v republice Československé budou ustanoveny v nejširších mezích, jaké přípouští platné předpisy (zákony i nařízení), zvláštní bezprostřední orgány správní.

Článek 21.

O zabezpečení potřebných a vhodných čítanek, učebnic a pomůcek učebních pro veřejné školy stará se každý stát. Žadná veřejná škola nemůže býti zůstavena bez čítanek, učebnic a pomůcek učebních, jež jsou předepsány a nezbytny pro pravidelný chod vyučování. Ve všech těchto

nia nauki. We wszystkich tych książkach i pomocach używać należy zawsze języka literackiego.

knihách a pomůckách jest užívati vždy jazyka spisovného.

Artykuł 22.

Umowa w odniesieniu do niniejszej części pozostaje w mocy, jak długo nie zostanie wypowiedziana. Nie może ona być wypowiedziana przed upływem dwunastu lat; o ile zostanie wypowiedziana, traci moc prawną w sześć miesięcy po wypowiedzeniu.

Článek 22.

Úmluva obsažená v této části zůstává v platnosti, pokud nebude vypovězena. Nemůže být vypovězena před uplynutím dvanácti let; bude-li vypovězena, pozbývá působnosti šest měsíců po výpovědi.

CZĘŚĆ IV.

Rozdział aktów.

Artykuł 23.

a) Obie umawiające się Strony zobowiązują się wydać sobie nawzajem, bez żadnego odszkodowania, wszelki aktowy materiał jakiegokolwiek gałęzi zarządu państwowego i samorządowego, sądów, instytucyj prawa publicznego i zakładów użyteczności powszechnej, o ile znajduje się gdziekolwiek w ich przechowaniu, a dotyczy wyłącznie jednostek terytorjalnych administracji państwowej i samorządowej byłej monarchji austriacko-węgierskiej na terytorjum Śląska Cieszyńskiego, Orawy i Spisza według ich stanu z 28 października 1918 r. (gminy, powiaty itd.), które znajdują się w całości na terytorjum przypadłym drugiej z umawiających się Stron.

b) Akta osobiste ulegną wydaniu, jeżeli dotyczą osób, które pozostały na terytorjum drugiej z umawiających się Stron i nabyły jej obywatelstwo. Nie podlegają wydaniu akta, które się tyczą politycznej działalności tych osób, włączając w to także akta dotyczące się ich działalności w czasie i z racji plebiscytu.

c) Względem aktowego materiału związków religijnych ważne jest niniejsze postanowienie o tyle, o ile chodzi o funkcje administracyjne tych związków, nałożone na nie przez obowiązujące przepisy państwowe. O ile chodzi o materiał aktowy, wynikły z ich działalności samorządowej, użyją obie układające się Strony swojego wpływu, aby nakłonić związki religijne do jego wydania, o ile znajduje się w ich posiadaniu lub zarządzie. Również zostanie wydany materiał aktowy powstały z czynności związków religijnych w obydwu wymienionych zakresach ich działania, który się znajduje w posiadaniu lub rozporządzalności państwowej.

Materiał aktowy związków religijnych, o ile się tyczy spraw administracyjnych jednostek wyznaniowych, których obwody terytorjalne zostały nową granicą państwową rozdzielone, zostanie wszakże wydany dopiero po ustanowieniu obwodów administracyjnych jednostek wyznaniowych zgodnie z granicami państwowymi.

ČÁST IV.

Roziuka spisová.

Článek 23.

a) Obě smluvní strany zavazují se vydati si navzájem beze všeho odškodnění veškerý spisový materiál jakéhokoliv druhu státní a autonomní správy, soudů, institucí práva veřejného a ústavů všeobecné užitečnosti, pokud se nalézá v jich úschově kdekoliv a výhradně se týká teritoriálních jednotek státní a autonomní správy bývalého Rakousko-Uherska na území Slezska Těšínského, Oravy a Spiše podle jejich stavu z 28. října 1918 (obce, okresy, atd.) nalézajících se v celku na území připadlém druhé ze smluvních stran.

b) Spisy osobní budou vydány, jestliže se týkají osob, které zůstaly na území druhé ze smluvních stran a nabyly jejího státního občanství. Vydání nepodléhají spisy týkající se politického působení těchto osob, včetně spisů, týkajících se jejich činnosti v době plebiscitu a se zřetelem naň.

c) O spisovém materiálu náboženských společenstev platí toto ustanovení potud, pokud jde o správní funkce těchto společenstev, uložené jim platnými předpisy státními. Pokud jde o spisový materiál vyplynulý z jejich činnosti samosprávné, obě smluvní strany uplatní svůj vliv, aby přiměly náboženská společenstva k jeho odevzdání, pokud se nalézá v jejich držbě nebo správě.

Rovněž bude vydán materiál spisový vzniklý činností náboženských společenstev v obou naznačených oborech jejich působnosti, který se nalézá v držení nebo ve správě státní.

Spisový materiál náboženských společenstev, pokud se týká správních záležitostí jednotek náboženských, jichž obwody územní jsou novou státní hranicí rozděleny, bude však vydán až po úpravě správních obvodů náboženských jednotek v souhlasu s hranicemi státními.

d) Obowiązek wzajemnego wydania ogranicza się do materiału aktowego, powstałego w dobie od 1 stycznia 1890 r. do 10 sierpnia 1920 r.

Z okresu od 1 stycznia 1870 r. do końca roku 1889 zostaną na równych przesłankach i warunkach wydane wszystkie przynależne priora. Dla następującej gałęzi administracji przesuwa się tę granicę wstecz aż do 1 maja 1848 r. włącznie: koleje, wojskowość, rolnictwo i leśnictwo, administracja wewnętrzna (łącznie z zarządem budowlanym i górniczym), poczta i telegraf.

Nadto zostaną wydane począwszy od 1 maja 1848 r. akta byłej krajowej komisji indemnizacyjnej i regulacyjnej, byłej krajowej komisji alodializacyjnej, lokalnego komisarza dla spraw agrarnych i krajowej komisji dla spraw agrarnych.

Bez ujmy dla tych zasad zostaną, na osobne żądanie, wydane także pomoce nie starsze od roku 1848, razem z przynależnymi aktami, o ile chodzi o dokumenty tworzące fakta prawne, jeżeli stworzone lub poświadczone przez nie stosunki prawne jeszcze trwają, jak n. p. koncesje, kontrakty, tytuły prawonabywcze (wodne, górnicze i t. d.), konsensy, sprawy lenne, fideikomisy, fundacje, nadania i t. d.

Artykuł 24.

a) Materiał aktowy, który nie ma charakteru wspólnego a tyczy się jednostek terytorjalnych, które rozdzielone zostały granicą państwową polsko-czeskosłowacką, rozdziela się między obie Strony tak, by każdej Stronie dostały się akta, dotyczące tej części danej jednostki terytorjalnej, która jej przypadła.

Wspólny materiał aktowy, t. j. poszczególne tomy, księgi, poszyty, fascykuly, dokumenty, które tyczą się obu części jednostek terytorjalnych, podzielonych między układające się Strony, przypada tej Stronie, której dostała się większa część danej jednostki.

Za tego rodzaju materiał wspólny uważa się tylko materiał wogóle niepodzielny, lub taki materiał, który można rozdzielić tylko sposobem mechanicznym (przez rozerwanie, wyrwanie), przyczem załączniki tworzą z aktem nierozłączną całość.

Strona, która zatrzymuje oryginały załączników, sporządzi własnym kosztem ich kopje dla Strony drugiej.

b) Państwo, któremu taki materiał wspólny nie przypadnie, ma prawo wglądania weń przez swoje organy i sporządzenia sobie jego odpisów, fotografii, zdjęć i t. p., w danym razie może żądać od Państwa, przechowującego ten materiał, wygotowywania kopij i ewentualnych wyjaśnień, za zwrotem jego kosztów własnych, oraz wypożyczać takie akta, na czas na-przód oznaczony, do użytku, z zapewnieniem ich bezpieczeństwa i zwrotu.

c) Prawo wglądania rozciąga się na materiał aktowy, który powstał w czasie od 1 stycznia 1870 r. do 10 sierpnia 1920 r.

d) Závazek vzájemného vydání omezuje se na spisový materiál vzniklý v době od 1. ledna 1890 do 10. srpna 1920.

Z doby od 1. ledna 1870 do konce roku 1889 budou za stejných předpokladů a podmínek odevzdána všechna příslušná priora. Pro následující správní odvětví překládá se tato hranice zpět na 1. květen 1848 včetně: železnice, vojsko, polní a lesní hospodářství, vnitřní správa (počítajíc v to stavební a horní správu), pošty a telegrafy.

Nad to budou vydány počínajíc 1. květnem 1848 spisy bývalé zemské komise vyvazovací a regulační, bývalé zemské komise alodialisační, místního komisaře pro záležitosti agrární a zemské komise pro záležitosti agrární.

Bez újmy těchto zásad budou na zvláštní požádání vydány též pomůcky ne starší než roku 1848 a to i s příslušnými spisy, pokud jde o listiny právotvorné povahy a pokud jimi utvořené neb osvědčované právní poměry ještě trvají, jako na př. koncesní, smluvní listiny, nabývací tituly (vodoprávní, hornoprávní atd.), propůjčovací listiny, lenní věci, fideikomisy, nadace, věnování atd.

Článek 24.

a) Spisový materiál, který nemá povahy společné a týče se jednotek teritoriálních, které byly rozděleny státní hranicí polsko-československou, rozdělí se mezi obě strany tak, aby každé straně dostalo se spisů dotýkajících se té části dané jednotky teritoriální, jež jí připadla.

Společný spisový materiál t. j. jednotlivé svazky, knihy, sešity, fascikle, doklady, které týkají se obou částí jednotek teritoriálních rozdělených mezi smluvní strany, připadají té smluvní straně, které se dostalo větší části dané jednotky.

Za společný materiál tohoto druhu považuje se toliko materiál nedělitelný vůbec, anebo takový, který lze rozdělití toliko způsobem mechanickým (roztržením, vytržením), při čemž přílohy tvoří se spisem nerozlučný celek.

Strana, která podrží originály příloh, pořídí vlastním nákladem kopie jejich pro stranu druhou.

b) Stát, jemuž takový společný materiál ne-případně, má právo nahlížeti do něho svými orgány a zhotoviti si jeho opisy, fotografie, snímky a pod., případně žádati na státu chovajícím tento materiál vyhotovení kopii a případných vysvělení za náhradu vlastních výloh, též vypůjčovati si takové spisy na lhůtu předem stanovenou k použití se zárukou jich bezpečnosti a vrácení.

c) Právo nahlížení vztahuje se na spisový materiál vzniklý v době od 1. ledna 1870 do 10 srpna 1920.

d) Jeżeli ośrodek oryginału w zakresie takiego wspólnego materiału istnieje jeszcze drugi egzemplarz (n. p. przy metrykach), lub kopje pisane albo mechanicznie rozmnożone, otrzyma ta z umawiających się Stron, której oryginał nie przypadnie, ów drugi egzemplarz, ewentualnie jedną lub według potrzeby i możliwości i więcej kopij.

Artykuł 25.

Przez materiał aktowy należy rozumieć:

a) Akta archiwalne i registratualne (exhibity, referaty, koncepty, wyjaśnienia, opinie, protokoły toczących się spraw, załączniki, korektury, ewentualnie jeszcze niezafatwione lub niewysłane pisma, dalej drukowane lub innym sposobem powielone a przedmiotu toczących się spraw dotyczące akta (jak opracowania, sprawozdania, wykazy, tablice i t. d.).

b) Rejestry (metryki, publiczne i urzędowe księgi, jak księgi gruntowe, rejestry handlowe, księgi górnicze, wodne, kolejowe, gospodarskie, plany lasów, rejestry znaków ochronnych i t. d., dalej indeksy, protokoły podawcze, skorowidze, katalogi, rachunki, pomoce kasowe, tablice statystyczne, wykazy, sprawozdania, katastry i publikacje urzędów państwowych i samorządowych, jako też i wojennych central gospodarczych, które aż do przemiany politycznej pozostawały pod państwowym nadzorem i t. d.).

c) Plany (mapy, projekty, szkice, studia, programy, opisy, ewentualnie istniejące kopje i matryce, bez względu na to, czy odnoszą się do wymienionych powyżej rejestrów, czy też nie).

d) Tytuły i dokumenty prawne (dokumenty wszelkiego rodzaju, jak fundacyjne, umowy publiczne lub prywatne, koncesje, statuty, oferty przyjęte itd.) bez względu na miejsce przechowania i sposób wcielenia w archiwach i registraturach w całości bez względu na materiał, z którego są sporządzone lub na jakim są utrwalone.

Artykuł 26.

a) Obie umawiające się Strony zobowiązują się wzajemnie, że zbadają swoje archiwa, registry, kancelarie jako też i inne miejsca przeznaczone na przechowywanie aktowego materiału, o którym powyżej mowa, oraz że dostarczą drugiej Stronie wykazów tego aktowego materiału, który, zdaniem przechowującej go Strony, ma być wydany. Wykazy te zostaną drugiej z umawiających się Stron przesłane częściami, albo naraz, najdalej do sześciu miesięcy po wejściu w życie niniejszej Umowy. Wszelkie koszty z tem połączone ponosi strona przechowująca aktowy materiał, o który chodzi.

b) Obie umawiające się Strony zobowiązują się wzajemnie dozwolić, celem stwierdzenia aktowego materiału, który ma być wydany, albo którego znajomość może być dla drugiej Strony pożądana, aby

d) Jestliże vedle oryginału takového společného materiálu je v úschově ještě druhopis (na př. u matrik) nebo kopie psané anebo mechanicky rozmnožené, obdrží ona ze smluvních stran, které originál nepřipadne, druhopis. po případě jednu anebo v případě potřeby a dle možnosti i více kopií.

Článek 25.

Spisovým materiálem jest rozuměti:

a) Archivní a registraturní spisy (exhibity, referáty, koncepty, vyjádření, dobrozdání, jednací protokoly, přílohy, korektury, po případě dosud nevyřízené nebo nevypravené kusy, dále tištěné nebo jiným způsobem rozmnožené, k předmětu jednání se odnášející spisy jako pojednání, zprávy, výkazy, tabulky atd.)

b) Rejstříky (matriky, veřejné a úřední knihy, jako knihy pozemkové, obchodní rejstříky, knihy horní, vodní, železniční, hospodářské, lesní plány, rejstříky ochranných známek atd., dále indexy, podací protokoly, clenchy, katalogy, účty, pokladniční pomůcky, statistické tabulky, výkazy, zprávy, katastry a publikace úřadů státních a autonomních, jakož i válečných hospodářských ústředí, které byly až do politické změny pod státním dohledem atd.).

c) Plány (mapy, projekty, skizy, studie, programy, popisy případně po ruce jsoucí kopie a olejové matrice, at' již patří k výše zmíněným rejstříkům, či nikoliv).

d) Právní listiny a doklady (doklady všeho druhu, jako nadační listiny, veřejné nebo soukromé smlouvy, koncesní listiny, stanovy, podmínky přijímací a pod.) bez zřetele na místo uložení a způsob jich zařazení v archivech a registraturách, vesměs bez zřetele k látce, z které jsou zhotoveny nebo která jest jejich podkladem.

Článek 26.

a) Obě smluvní strany zavazují se vzájemně, že prozkoumají svoje archivy, registry, kanceláře, jakož i jiná místa určená k přechovávání spisového materiálu, o němž výše děje se zmínka, a že odevzdají druhé straně výkazy toho spisového materiálu, který má být vydán po názoru strany jej chovající. Výkazy ty budou zaslány druhé ze smluvních stran po částech nebo najednou nejdéle do šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti. Veškerý náklad s tím spojený nese strana chovající spisový materiál, o nějž jde.

b) Obě smluvní strany zavazují se vzájemně, že dovolí za účelem zjištění spisového materiálu, který má být vydán anebo jehož známost může být druhé straně žádoucí, aby do dvanácti měsíců

do dwunastu miesięcy po dostarczeniu wyżej wymienionych wykazów, t. j. zatem najdalej do doby półtora roku od wejścia w życie niniejszej Umowy, odbył się rozgląd w odnośnych archiwach, registraturach, kancelaryjach, jako też i innych miejscach, przeznaczonych na przechowywanie aktowego materiału, o który chodzi, w godzinach urzędowych i pod dozorem odnośnych miejscowych urzędników przez urzędników, wyznaczonych przez Stronę drugą oraz, że w tym celu użyczą, im tak pomocy swoich własnych urzędników, jako też odpowiadających potrzebom tych prac lokali. Zwłaszcza zapewnia się tym wysłanym urzędnikom możliwość korzystania z repertoriów (wglądania w nie, czynienia z nich wyciągów, zapisek i t. d.), jako też i wchodzenie do składów tych archiwów, registratur, kancelaryj i t. d. Obowiązek ten ogranicza się do materiału aktowego, powstałego w dobie od 1 stycznia 1870 r. do 10 sierpnia 1920 r.

Wyłącza się z pod tego uprawnienia materiał, określony w artykule 23 b) zdanie ostatnie.

c) Obie umawiające się Strony zobowiązują się wzajemnie, że sobie wydadzą na żądanie i takie akta, o jakich mowa w artykule 23 ustęp a) i ustęp b) oraz w artykule 24 ustęp a), które nie zostały podane w wykazach powyżej wymienionych. Ewentualne żądania sumaryczne w tym zakresie podać każda z obydwu Stron najdalej do sześciu miesięcy po skończeniu rozglądu, o którym mowa w ustępie b) niniejszego artykułu, t. j. zatem najdalej do dwóch lat od wejścia w życie niniejszej Umowy.

Pojedyncze żądania zaś mogą być podawane najdalej do lat dziesięciu od wejścia w życie niniejszej Umowy.

Artykuł 27.

a) Obie umawiające się Strony zobowiązują się wzajemnie, że do daty trzech miesięcy od dnia odesłania wykazów i sumarycznych żądań powyżej wymienionych będą miały w pogotowiu do oddania materiału aktowy, o który chodzi, przy urzędach, które go mają w przechowaniu. Jeżeli w tym zakresie ten materiał aktowy nie zostanie przejęty przez drugą z umawiających się Stron, zostanie z powrotem wcielony, a koszty nowego wydzielania go ponosi Strona przejmująca.

b) Odwóz materiału aktowego przeprowadzi Strona przejmująca własnym nakładem. Wywożeniu tego materiału nie będą stawiane żadne przeszkody charakteru celno-finansowego.

Artykuł 28.

Obie umawiające się Strony zobowiązują się wzajemnie postarać się o to, aby wszelki aktowy materiał miejsc wchodzących w rachubę aż do ostatecznego załatwienia wszystkich spraw dotyczących rozdziału tego materiału pozostał o tyle nieuszczerplony, żeby bez wiadomości i przyzwolenia drugiej z umawiających się Stron żaden dział tego materiału nie

po odevzdání svrchu zmíněných výkazů t. j. tedy nejdéle do doby jednoho a půl roku ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti, pátráno bylo v dotýčných archivech, registraturách, kancelářích, jakož i jiných místech, určených k přechovávání spisového materiálu, o nějž jde, v úředních hodinách a za dohledu příslušných v úředníků domácích úředníků určenými druhou stranou a že za tím účelem poskytně jim jak pomoc svých vlastních úředníků, tak i místnosti, vyhovující potřebám těchto prací. Zvláště zaručuje se těmto vyslaným úředníkům možnost těžiti z repertorií (nahlížení v ně, činiti z nich výpisky, poznámky atd.), jakož i vkročiti do skladů těchto archivů, registratur, kancelářů atd. Závazek tento omezuje se na spisový materiál vzniklý v době od 1. ledna 1870 do 10. srpna 1920.

Z tohoto oprávnění vylučuje se materiál, vylíčený v čl. 23 b) poslední věta.

c) Obě smluvní strany zavazují se vzájemně, že si vydají na požádání i takové spisy, o nichž je řeč v čl. 23 odst. a) a odst. b) a čl. 24 odst. a), které nebyly uvedeny ve výkazech svrchu zmíněných. Případná dotýčná požádání hromadná podá každá z obou stran nejdéle do šesti měsíců po skončení pátrání, o němž se zmiňuje odst. b) tohoto článku t. j. tedy nejdéle do dvou let ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Jednotlivá požádání mohou býti podána nejdéle do deseti let ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti.

Článek 27.

a) Obě smluvní strany se vzájemně zavazují, že do tří měsíců ode dne odeslání výkazů a hromadných požádání svrchu zmíněných budou míti připraven k odevzdání spisový materiál, o nějž jde, u úřadů, které jej mají v úschově. Nebyli-li v této době spisový materiál převzat druhou smluvní stranou, bude uložen a nese pak náklad nového vyřazení strana přejímající.

b) Odvoz spisového materiálu provede přejímající strana na vlastní útraty. Vývozu tohoto materiálu nebudou kladeny v cestu žádné překážky povahy celně-financní.

Článek 28.

Obě smluvní strany se vzájemně zavazují, že se postarají o to, aby veškeren spisový materiál míst přicházejících v úvahu až do konečného vyřízení všech otázek týkajících se rozdělení tohoto materiálu, byl zachován tou měrou neztencený, že bez vědomí a svolení druhé smluvní strany nebude žádný díl tohoto materiálu jinde umístěn,

był gdzie indziej umieszczony, skartowany, albo jakimkolwiek sposobem pozbyty lub zniszczony.

skartován neb nějakým způsobem zcizen nebo zničen.

Artykuł 29.

a) Obie umawiające się Strony ustanowią do jednego miesiąca po ratyfikacji niniejszej Umowy po jednym generalnym komisarzy; zadaniem tych komisarzy będzie, żeby, o ile chodzi o materiał aktowy, przechowywany przez jedną lub drugą z obydwu umawiających się Stron, wszczęli akcję wydzielczą i odbiorczą oraz dbali o to, aby prace te były skończone jaknajprędzej.

b) Ci komisarze generalni mają swoją siedzibę urzędową na obszarze byłego Śląska Cieszyńskiego lub w jego najbliższym sąsiedztwie, a porozumiewają się bądź w drodze bezpośredniej korespondencji pisemnej, bądź też osobiście, na perjodycznych zjazdach.

c) Generalni komisarze będą upoważnieni do bezpośredniego znoszenia się z Ministerstwem Spraw Zagranicznych i z wszelkimi urzędami swojego Państwa, które przechowują materiał aktowy, o którym tu mowa, oraz wyznaczają w porozumieniu z temi urzędami dla poszczególnych archiwów, registrarur, kancelaryj i innych zbiorów aktów, lub dla grup tychże, komisje zdawcze i odbiorcze, złożone z jednego komisarza od każdej Strony.

d) Komisje zdawcze i odbiorcze oznaczają akta, które mają być wydane, i dbają o należyte wydawanie i odwożenie tego materiału aktowego.

Artykuł 30.

Co się tyczy elaboratów katastru podatku gruntowego (triangulacyjny, katastralny, operaty ewidencyjne, mapy oryginalne, czystodruki, mapy przeglądowe, rzuty intrykacyjne, operaty szacunkowe, protokoły parcelacyjne i t. p.), obowiązuje nadto następujące osobne postanowienie:

a) Materiał, który tyczy się wyłącznie terytorjum drugiej z umawiających się Stron, zostanie wydany jaknajprędzej, wszakże najpóźniej w terminach, ustanowionych dla wydania aktowego materiału w ogóle, a to bez ograniczenia czasowego, po podpisaniu niniejszej Umowy, w oryginale, ze szczegółowymi wykazami, o ile się to już nie stało na zasadzie porozumienia zawartego dnia 10 września 1920 r. między polską skarbową dyrekcją w Cieszynie, a cześćskosłowacką dyrekcją skarbową w Opawie.

b) Z materiału terytorjum pogranicznego na Śląsku Cieszyńskim i w byłym Królestwie Węgierskiem otrzyma, bez czasowego ograniczenia, elaboraty oryginalne ta z obu umawiających się Stron, której terytorjum dane elaboraty w przeważającej części dotyczą; druga Strona otrzyma kopie odnośnych elaboratów.

O ile rozdzielenie tych elaboratów jest możebne bez uszkodzenia całości, zostaną takie dwustronne

Článek 29.

a) Obě smluvní strany ustanoví do jednoho měsíce po ratifikaci této úmluvy po jednom generalním komisaři; úkolem těchto komisařů bude, aby, pokud jde o spisový materiál, který jest v úschově jedné neb druhé ze smluvních stran, zahájili akci vylučovací a přejímací a dbali toho, aby práce ty byly skončeny co nejdříve.

b) Tito generalní komisaři mají svoje sídlo na území bývalého Těšínského Slezska neb v jeho nejbližším sousedství a stýkají se buď' přímou korespondencí písemnou neb osobně v periodických schůzkách.

c) Generalní komisaři budou oprávněni ku přímému styku s ministerstvem zahraničních věcí a se všemi úřady svého státu, které přechovávají spisový materiál, o němž jde, a určí v dohodě s těmito úřady pro jednotlivé archivy, registratury, kanceláře a jiné sbírky spisů neb pro skupiny těchto komise odevzdávací a přejímací, sestávající po jednom komisaři z každé strany.

d) Komise odevzdávací a přejímací určí spisy, které mají býti odevzdány a pečují o řádné odevzdání a odvezení tohoto spisového materiálu.

Článek 30.

Pokud se týče elaborátů katastru daně pozemkové (triangulační, katastrální, evidenční operaty, originální mapy, čistotisky, přehledné mapy, indikační nástiny, odhadní operaty, parcelační protokoly a pod.), platí ještě další zvláštní ustanovení:

a) Materiál, který se vztahuje výlučně na území druhé smluvní strany, bude vydán co nejdříve, nejpozději však ve lhůtách pro vydání spisového materiálu všeobecně stanovených, a to bez časového omezení po podepsání této smlouvy, v oryginále s podrobnými seznamy, pokud se tak již nestalo na základě dohody sjednané dne 10. září 1920 mezi polským finančním ředitelstvím v Těšíně a československým finančním ředitelstvím v Opavě.

b) Z materiálu pohraničního území v Těšínském Slezsku a v bývalém království Uherském obdrží bez časového omezení originální elaboráty ta z obou smluvních stran, na jejíž území dotyčné elaboráty ve větší části se vztahují; druhá strana obdrží kopie dotyčných elaborátů.

Je-li rozdělení těchto elaborátů možné bez poškození celku, budou vydány takové dílčí ope-

operacje wydane wedle stosunku terytorjalnej przynależności. Wydanie materiału terytorjum pogranicznego w oryginale lub w kopji zostanie, wraz z szczegółowym wykazem, przeprowadzone o ile możliwości jaknajrychlej po podpisaniu niniejszej Umowy.

Wydatki połączone ze sporządzeniem kopij pokrywa ta Strona, która otrzyma oryginał.

Artykuł 31.

Obie umawiające się Strony wydadzą bezzwłocznie zarządzenia, dotyczące wzajemnego wydania aktów sądowych, rejestrów, ksiąg i map gruntowych w powiatach sądowych, rozdzielonych między Republiką Czeskosłowacką a Rzeczpospolitą Polską, znajdujących się w jakichkolwiek instancjach sądowych, drogą porozumienia się Ministerstw Sprawiedliwości obu Stron.

Artykuł 32.

Co do aktów, tyjących się komunikacji wszelkiego rodzaju, z wyjątkiem kolei żelaznych, należy postępować według zasad wyszczególnionych w odniesieniu do aktów, tyjących się jednostek administracyjnych i jednostek terytorjalnych, rozdzielonych nową granicą polsko-czeskosłowacką (artykuł 24 a) ustęp 1).

Wspólne akta, tyjące się dróg przeciętych granicą, otrzymuje Strona, w której posiadaniu znajduje się dłuższa część poszczególnej linii komunikacyjnej na terytorjum Śląska Cieszyńskiego oraz na byłym terytorjum plebiscytowem na Orawie i Spiszu. (Artykuł 24 a) ustęp 2, 3 i 4).

Artykuł 33.

Zalotwienie spraw, dotyczących rozdziału aktów wojskowych, kolejowych i aktów przechowywanych dotąd przez urzędy austriackie zastrzega się z tem, że część o rozdziale aktowym (artykuł 23--artykuł 33) nie wejdzie w życie, dopóki obie Strony nie porozumieją się także co do tych spraw.

CZĘŚĆ V.

Likwidacja majątku Kraju Śląskiego, b. komitatów Orawy i Spisza, jako też innych korporacyj.

Artykuł 34.

Majątek Kraju Śląskiego, b. komitatów Orawy i Spisza, jako też innych związków samorządowych i korporacyj prawa publicznego, które istniały w dniu

rąty dle miary územní příslušnosti. Vydání materiálu pohraničného území v originálu nebo v kopii bude s podrobným seznamem provedeno co možná nejdříve po podpisu této smlouvy.

Výlohy spojené s pořizováním kopií hradí strana, ež obdrží originál.

Článek 31.

Obě smluvní strany bezodkladně vydají nařízení, týkající se vzájemného vydání spisů soudních, rejstříků, knih a map pozemkových v soudních okresech rozdělených mezi republiku Československou a republiku Polskou a nacházejících se při jakýchkoli soudních instancích cestou dorozumění mezi ministerstvy spravedlnosti obou stran.

Článek 32.

Ohledně spisů, týkajících se komunikací všeho druhu, vyjímajíc dráhy železné, jest se řídití zásadami uvedenými v příčině spisů týkajících se jednotek správních i jednotek teritoriálních, rozdělených novou hranicí polsko-československou (čl. 24. a), odst. 1.).

Společné spisy, týkající se silnic přetnutých hranicí, obdrží strana, v jejímž držení nalézá se větší část jednotlivé komunikace na území Slezska Těšínského a též bývalého plebiscitního území na Oravě a Spiši (čl. 24 a), odst. 2, 3, 4).

Článek 33.

Úprava otázek týkajících se rozluky spisů vojenských, železničních a spisů uschovaných dosud u úřadů rakouských zůstane vyhrazena s tím, že část o spisové rozluce (čl. 23. až 33) nenabude působnosti, pokud obě strany se nedohodnou také o těchto věcech.

ČÁST V.

Likvidace majetku země Slezské, bývalých žup Oravské a Spišské jakož i jiných korporací.

Článek 34.

Majetek země Slezské, bývalých žup Oravské a Spišské, jakož i jiných samosprávných svazů a veřejnoprávních korporací, které existovaly dne 28.

28 października 1918 r., a których obszar lub obręb działalności został przecięty nową granicą pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką, na podstawie decyzji Konferencji Ambasadorów z dnia 28 lipca 1920 r., podlega likwidacji stosownie do przepisów tej umowy.

Artykuł 35.

Pod pojęcie majątku korporacji i instytucji prawa publicznego, podlegających rozdziałowi, podpadają wszystkie prawa rzeczowe, przywileje, prawa obligatoryjne, długi, ciężary i zobowiązania, jako też wszelkie stosunki prawne majątkowej natury. Nadto narówni z majątkiem rozdziałowi podlegają wszelkie fundusze, które były pod nadzorem władz państwowych lub samorządowych.

Artykuł 36.

Z likwidacji są wyłączone: dobro publiczne, gościńce i drogi, kościoły i kaplice, związki kościelne, cmentarze, jako też pomniki wszelkiego rodzaju i t. p.

Artykuł 37.

Wszelkie sprawy, tyżące się utrzymania pogranicznych mostów, wspólnych gościńców i dróg, używania wodociągu, elektrowni, gazowni, sieci tramwajowej i sieci kanalizacyjnej przez obie części dawnej gminy Cieszyna, dalej prawnych stosunków na pogranicznych potokach (wodach płynących), jako też określenia charakteru granicznej linii temi wodami przebiegającej, zostaną załatwione osobnemi umowami między obu Państwami na podstawie dat uzyskanych przy sposobności administracyjnych objazdów granicy wspólnie przez współdziałające Delegacje międzynarodowe komisji rozgraniczającej czeskosłowacko-polskiej.

Artykuł 38.

Miarodajnym dla likwidacji (t. j. dla stwierdzenia i szacunku majątku) jest w zasadzie stan majątku w dniu 28 października 1918 r.

Artykuł 39.

Związki samorządowe i korporacje prawa publicznego mogą się same ugodzić co do likwidacji, a to w ramach obowiązujących je przepisów.

O ile się same nie ugodzą najdalej w sześć miesięcy po wejściu w życie niniejszej Umowy, przedłożą spisy wszystkich aktywów i długów, podlegających

řijna 1918 a jejichž obvod nebo okruh působnosti byl rozdělen novou hranicí mezi republikou Polskou a Československou na základě rozhodnutí konference velvyslanců ze dne 28. července 1920, podléhá likvidaci podle ustanovení této smlouvy.

Článek 35.

Majetkem veřejnoprávních korporací a ústavů, který má býti rozdělen, rozumějí se veškerá věcná práva, výsady, práva obligační, dluhy, břemena a závazky, jakož i všeliké právní poměry majetkové povahy. Mimo to stejně jako tyto majetky jest rozdělití všeliké fondy, na něž státní nebo samosprávné úřady měly dozor.

Článek 36.

Z likvidace jsou vyloučeny: statek veřejný, silnice a cesty, chrámy a kaple, církevní sbory, hřbitovy, jakož i pomníky všeho druhu a pod.

Článek 37.

Veškeré otázky týkající se udržování pohraničních mostů, společných silnic a cest, užívání vodovodu, elektrárny, plynárny, sítě tramvajové a kanalizační oběma částmi bývalé obce Těšina, dále právních poměrů na pohraničních tocích (vodách tekoucích), jakož i stanovení povahy hraniční čáry těmito toky probíhající, upraveny budou zvláštními dohodami mezi oběma státy na podkladě dat získaných u příležitosti administrativních pochůzek po hranici, provedených společně zúčastněnými delegacemi mezinárodní rozhraničovací komise československo-polské.

Článek 38.

Směrodatným pro likvidaci (t. j. pro zjištění a ocenění majetku) jest zásadně stav majetku dne 28. října 1918.

Článek 39.

Svazy samosprávné a korporace veřejnoprávní mohou se dohodnouti o likvidaci samy a to v rámci předpisů je zavazujících.

Pokud se samy nedohodly nejpozději do šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude účinnosti, předloží soupis veškerých aktiv a pasív,

likwidacji (inwentarze i ewent. bilanse) według stanu z dnia 28 października 1918 r. Komisji Likwidacyjnej.

O ile to nie nastąpi, to sporządzi te spisy organ, wyznaczony przez Komisję Likwidacyjną, przyczem na jej żądanie udziela pomocy tak zarządy majątkowe, jak i właściwe urzędy.

Artykuł 40.

Rozrachunkowi nie podlega majątek, co do podziału którego zawarto lub mają być zawarte osobne umowy.

Odnosi się to przedewszystkiem do kas oszczędności miasta Cieszyna, Jabłonkowa i Frysztatu, kas sierocych i zakładów ubezpieczeń społecznych.

Co do rozdziału aktów obowiązują specjalne przepisy niniejszej Umowy.

Artykuł 41.

Wartość majątku ustala się według zasad słuszności i sprawiedliwości.

Artykuł 42.

Klucz likwidacyjny ustala się:

1. Dla majątku komitatów i gmin w przecięciu na podstawie wielkości przejętego obszaru, liczby ludności według spisu z roku 1910, jako też i bezpośrednich podatków państwowych (w przecięciu lat 1911, 1912 i 1913) przypadających na przejęte części terytorjum.

2. Dla innych korporacyj i instytucyj Komisja Likwidacyjna ustala klucz słuszny i sprawiedliwy z uwzględnieniem czy to pochodzenia majątku, czy też ilości członków, ilości i wysokości udziałów, długości gościńców i dróg i t. p.

Artykuł 43.

Dla własności nieruchomości łącznie z inwentarzem i przynależnościami jako też dla własności ruchomości obowiązuje zasada terytorjalna.

Prawa majątkowe, wynikające z wierzytelności publiczno lub prywatno-prawnych do osób fizycznych lub prawnych, przypadają tej Stronie, na której terytorjum znajduje się w chwili wejścia w życie niniejszej Umowy obiekt obciążony daniami należnościami względnie mające zamieszkania lub siedziba dłużnika.

O ile majątek, który przypadł jednej ze Stron w udziale, przedstawia większą wartość, aniżeli jej według klucza podziałowego przypada, nadwyżka zostaje zarachowana na dobro Strony drugiej.

podlegających rozdzeleni (inventáře a případně bilance) podle stavu ze dne 28. října 1918 likvidační komisí.

Nestane-li se tak, vyhotoví tyto soupisy orgán, určený k tomu likvidační komisí, při čemž na její požádání poskytnou pomoc jak správy těchto majetků, tak i příslušné úřady.

Článek 40.

Súčtování nepodléhá majetek, o jehož rozdělení byly nebo mají býti sjednány zvláštní smlouvy.

To platí především o spořitelnách města Těšína, Jablunkova a Fryštátu, o sirotčích pokladnách a ústavech pro sociální pojišťování.

Co do rozdělení spisů zavazují zvláštní předpisy této smlouvy.

Článek 41.

Hodnota majetku ocení se podle zásad slušnosti a spravedlnosti.

Článek 42.

Likvidační klíč stanoví se takto:

1. Pro majetek žup a obcí průměrem na základě poměru velikosti převzatého území, počtu obyvatelstva podle sčítání z roku 1910 jakož i přímých daní státních (průměrem z let 1911, 1912, 1913) připadajících na převzaté části území.

2. Pro jiné korporace a ústavy stanoví komise likvidační slušný a spravedlivý klíč buď podle vzniku majetku, či počtu členů, či počtu a velikosti podílů, nebo délky silnic a cest a podobně.

Článek 43.

O vlastnictví nemovitostí s inventářem a příslušenstvím jakož i o vlastnictví movitostí rozhoduje zásada územní.

Práva majetková, vzniklá z pohledávek veřejného i soukromého práva za osobami fyzickými i právnickými, případnou té straně, na jejímž území nachází se v den, kdy tato smlouva nabude působnosti, předmět zatížený těmito pohledávkami, pokud se týče bydliště nebo sídla dlužníka.

Pokud majetek, který připadl v podíl jedné ze stran, představuje hodnotu větší, než jaká té které straně náleží podle rozdělovacího klíče, započte se přebytek k dobru druhé strany.

Artykuł 44.

Ciężar długów zabezpieczonych hipotecznie zostaje przejęty przez tę Stronę, która przejęła własność nieruchomości obciążonej daną hipoteką. W wypadku, gdy nieruchomość obciążona hipoteką została przecięta nową granicą, dług hipoteczny zostaje rozdzielony między obie części przeciętej granicą nieruchomości w stosunku do ich obszaru względnie w stosunku do ich dochodowości wpisanej do katastru gruntowego. W ten sposób zostaną rozdzielone długi hipoteczne, ciężące łącznie na kilku nieruchomościach, z której jedne znajdują się obecnie na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, a inne na terytorjum Republiki Czeskosłowackiej.

Podział długów hipotecznych dokonany w myśl poprzednich zasad między części nieruchomości przeciętej granicą względnie między poszczególne nieruchomości obciążone dotąd łączną hipoteką zostanie wpisany na prośbę Strony interesowanej do ksiąg gruntowych.

Artykuł 45.

Długi niezabezpieczone oraz inne zobowiązania nie podpadające pod postanowienia artykułu poprzedniego, które obciążają związki samorządowe lub korporacje prawa publicznego, zostają rozdzielone w stosunku do wartości przejętego majątku.

Artykuł 46.

Ciężar długów niezabezpieczonych i innych zobowiązań Kraju Śląskiego, które nie podpadają pod postanowienia artykułu 44, przejmuje na siebie Strona Czeskosłowacka.

Ciężar długów niezabezpieczonych i innych zobowiązań dawnej gminy Cieszyna przejmuje na siebie Strona Polska.

Celem uniknięcia trudności i kosztów związanych ze szczegółowym rozrachunkiem majątku Kraju Śląskiego i dawnej gminy Cieszyna, obie układające się Strony zgodziły się na to, że na pełne wyrównanie wzajemnych likwidacyjnych pretensyj tych związków Strona Polska przekaże Stronie Czeskosłowackiej sumę pięć milionów sześćset tysięcy koron czeskosłowackich płatną w dwóch równych ratach rocznych: 2 stycznia 1926 r. i 2 stycznia 1927 r.

W ten sposób likwidacja majątku Kraju Śląskiego i dawnej gminy Cieszyna zostaje definitywnie załatwiona.

Artykuł 47.

Rozdział fundacyj między obu Państwami zostanie przeprowadzony przez Komisję Likwidacyjną, wymienioną w artykule 48 niniejszej Umowy, na podstawie instrumentu fundacyjnego z uwzględnieniem celu i zobowiązań fundacyj.

Artykuł 48.

Szczegółowy rozrachunek, o ile nie został przeprowadzony w tej Umowie, względnie o ile związki

Článek 44.

Břemeno dluhů zabezpečených hypotekárně převezme ona strana, která převzala vlastnictví nemovitosti zatíženě dotyčnou hypotékou. V případě, že nemovitost zatížená hypotékou byla rozdělena novou hranicí bude hypotekární dluh rozdělen mezi obě částihranicí přefatě nemovitosti v poměru k jejich ploše a v poměru jejich výnosnosti zapsané do pozemkového katastru. Tím způsobem budou rozděleny hypotekární dluhy, vážnoucei simultanně na několika nemovitostech, z nichž jedna leží nyní na území republiky Polské a jiná na území republiky Československé.

Rozdělení dluhů hypotekárních, provedené podle předcházejících zásad mezi částí nemovitosti přefatě hranicí, resp. mezi jednotlivé nemovitosti zatížené dosud simultanní hypotékou, bude na žádost zúčastněné strany zapsáno do příslušných pozemkových knih.

Článek 45.

Dluhy nezabezpečené a jiné závazky, které nespadají pod ustanovení předchozího článku a tíží samosprávné svazy nebo veřejnoprávní korporace, budou rozděleny v poměru k hodnotě převzatého majetku.

Článek 46.

Břemeno nezajištěných dluhů a jiných závazků země Slezské, které nespadají pod ustanovení čl. 44, přejímá strana československá.

Břemeno nezajištěných dluhů a jiných závazků bývalé obce Těšina přejímá strana polská.

Aby se vyvarovalo obtížím a nákladům, jež by byly spojeny s podrobným sčítováním majetku země Slezské a bývalé obce Těšina, obě smluvní strany shodly se na tom, že na úplné vyrovnání vzájemných likvidačních nároků těchto svazů poukáže strana polská straně československé částku pět milionů šest set tisíc korun československých, splatnou ve dvou stejných lhůtách ročních dne 2. ledna 1926 a 2. ledna 1927.

Tím jest likvidace majetku země Slezské a bývalé obce Těšina definytivně vyřizena.

Článek 47.

Rozdělení nadací mezi oba státy bude provedeno likvidační komisí, o níž je řeč ve čl. 48 této smlouvy, na základě nadačních listin se zřetelem na účel a závazky nadací.

Článek 48.

Podrobné sčítování, pokud nebylo provedeno touto smlouvou nebo svazy nebo korporacemi

I korporacje same go nie przeprowadziły, przeprowadzi na zasadach powyższych Komisja Likwidacyjna Czeskosłowacko-Polska.

Zostanie ona utworzona w ciągu sześciu tygodni od dnia ratyfikacji niniejszej Umowy i składać się będzie z przedstawicieli obu Stron, a to po jednym delegacie i jednym zastępcy z każdej Strony i potrzebnej liczby ekspertów. Będzie ona zasiadać na przemiałach w Opawie i Katowicach.

Rozpoczęcie prac Komisji zostanie ustalone w drodze porozumienia obu Rządów.

Artykuł 49.

Dla prawomocnej decyzji Komisji Likwidacyjnej potrzebna jest zgoda Delegacji obu Stron.

Ewentualny brak zgody zostanie stwierdzony przez obie Delegacje na wspólnym posiedzeniu.

Każdej z Delegacji przysługuje prawo stwierdzić jednostronnie brak zgody w ciągu jednego miesiąca od wymienionego w ustępie poprzednim posiedzenia i oddać kwestję sporną swemu Rządowi, który zawiadomi o tem Rząd Strony drugiej.

W obu wypadkach rozstrzygnięcie spornej kwestji przechodzi na Rządy obu Państw.

Artykuł 50.

O ile oba Rządy nie dojdą do porozumienia w kwestji im przekazanej w ciągu sześciu miesięcy od dnia przekazania sprawy przez Komisję Likwidacyjną lub od dnia zawiadomienia Rządu jednej ze Stron o tem, że drugiemu Rządowi została przekazana sporna sprawa przez Delegację, mogą oba Rządy oddać sporną sprawę arbitrowi wyznaczonemu za zgodą obu Stron lub w braku zgody wyznaczonemu przez Prezesa Instytutu Prawa Międzynarodowego w Brukseli.

Koszta związane z postępowaniem rozjemczem ponoszą obie Strony w równej mierze.

Artykuł 51.

Stowarzyszenia, spółki i ich związki i inne korporacje, nie posiadające charakteru prawnopublicznego, których pole działalności zostało przecięte nową granicą, o ile nie zdołały drogą wewnętrznych układów przeprowadzić rozrachunku, mogą oddać przeprowadzenie tego rozrachunku Komisji Likwidacyjnej (artykuł 48).

Komisja przeprowadzi rozrachunek na podstawie zasad niniejszej Umowy.

Obie Strony zobowiązują się pozwolić na dalszą działalność gospodarczą wymienionych w ustępie pierwszym niniejszego artykułu stowarzyszeń, spółek i ich związków i innych korporacji, na warunkach dotychczasowych aż do czasu ukończenia rozrachunku przez Komisję Likwidacyjną.

Wymiana pieniędzy tych stowarzyszeń, spółek, ich związków i innych korporacji dokonana przed 1 stycznia 1921 r. nie będzie kwestjonowana.

Jeżeli takie stowarzyszenia, spółki, ich związki

samymi, proweđe podle výše uvedených zásad smíšená likvidační komise československo-polská.

Komise ta bude sestavena do šesti týdnů ode dne ratifikace této smlouvy a bude se skládati ze zástupců obou stran, a to po jednom zástupci a jednom náhradníku z každé strany a z potřebného počtu expertů. Bude zasedati střídavě v Opavě a Katovicích.

Zahájení prac komise bude stanoveno dohodou obou vlád.

Článek 49.

K platnému usnesení likvidační komise jest třeba shody delegací obou stran.

Případný nedostatek shody bude konstatován oběma delegacemi na společné schůzi.

Každé z delegací náleží právo konstatovati jednostranně nedostatek shody během jednoho měsíce od schůze zmíněné v předchozím odstavci a předložiti spornou otázku své vládě, která o tom zpraví vládu druhé strany.

V obou případech přechází rozřešení sporné otázky na vlády obou stran.

Článek 50.

Jestliže se vlády obou států neshodnou ve sporné otázce jim přikázané do šesti měsíců ode dne, kdy jim byla věc odkázána likvidační komisí nebo ode dne, kdy vláda jedné ze stran byla uvědoměna, že delegace druhé ze stran předložila spornou věc své vládě, mohou obě vlády odevzdati spornou otázku arbitrovi jmenovanému dohodou obou stran a v případě že nedojde mezi nimi k dohodě, presidentem Institutu mezinárodního práva v Bruselu.

Náklady spojené s řízením rozhodčím nesou obě strany stejným dílem.

Článek 51.

Společenstva, spolky a jich svazy i jiné korporace, které nemají povahy veřejnoprávní, a jejichž okruhy působnosti byl rozdělen novou hranicí, mohou, pokud se jim nezdaří provésti sčítování vnitřní dohodou, odevzdati provedení tohoto sčítování likvidační komisí (čl. 48).

Komise provede sčítování na podkladě zásad této smlouvy.

Obě strany se zavazují, že svolí, aby hospodářská činnost společenstev, spolků a jejich svazů i jiných korporací, zmíněných v odst. 1 tohoto článku za dosavadních podmínek dále trvala až do doby, kdy likvidační komise skončí sčítování.

Výměna peněz těchto společenstev, spolků a jejich svazů i jiných korporací nebude brána v pochybnost, pokud byla provedena před 1. lednem 1921.

Jestliže taková společenstva, spolky, jejich

i inne korporacje skuteczniły już faktyczny podział majątku, to obie Strony zobowiązują się wymierzać tylko podatki, przypadające od majątku znajdującego się na obszarze odnośnego Państwa, a to od chwili faktycznego podziału.

Artykuł 52.

Niniejsza część Umowy nie dotyczy majątku Biskupstwa Wrocławskiego, znajdującego się na części Śląska przypadłej Państwu Czechosłowackiemu. W razie potrzeby obie strony zawrą specjalną umowę co do tego majątku.

CZĘŚĆ VI.

Uregulowanie ciężarów emerytalnych co do pracowników samorządowych.

Artykuł 53.

Ciężary emerytalne Kraju Śląska, byłych komitatów Orawy i Spisza i przez nową państwową granicę podzielonych powiatów i gmin reguluje się w następujący sposób:

a) Prawnie nabyte pretensje co do emerytur i zaopatrzeń pracowników wyżej wymienionych związków samorządowych łącznie z nauczycielami, którzy w chwili rozdziału Śląska Cieszyńskiego, Orawy i Spisza pozostawali w czynnej służbie, oraz ich członków rodziny w tych wszystkich wypadkach, w których te pretensje obciążałyby wymienione wyżej związki samorządowe, obciążają tę część związku samorządowego, na której obszarze znajduje się zakład albo urząd, gdzie pracownik w chwili podziału wykonywał służbę, z której prawa do emerytury albo zaopatrzenia powstały.

W wypadkach wątpliwych decyduje chwila faktycznego przejęcia dotyczącego zakładu lub urzędu w zarząd polski lub czechosłowacki.

b) Emerytury i zaopatrzenia, wypłacane już w chwili podziału dotyczącego związku obciążają część związku samorządowego przypadłą temu Państwu, w obrębie którego osoba, z której stosunku służbowego prawa do emerytury lub zaopatrzenia powstały, miała bezpośrednio przed wstąpieniem do służby dotychczasowego związku przynależność gminną. Osoby te mają prawo zatrzymać swe dotychczasowe miejsce zamieszkania na obszarze drugiego Państwa bez utraty prawa do emerytury albo zaopatrzenia, o ile nie nabyły obywatelstwa tego Państwa, w którym zamieszkują.

W razie niemożności skonstatowania przynależności gminnej osoby, z której stosunku służbowego powstały prawa do emerytury albo zaopatrzenia, lub w razie jeśli gmina przynależności znajduje się poza obszarem obu Państw umawiających się, wypłaca emeryturę lub zaopatrzenie ta część związku samorządowego, na której obszarze znajduje się zakład albo urząd, gdzie osoba wyżej wymieniona w chwili spensjonowania lub śmierci była stale służbowo przydzielona.

szazy a jiné korporace uskutečnily již faktické rozdělení majetku, obě strany se zavazují, že vyměří pouze daně připadající na majetek, který leží na území dotčeného státu, a to ode dne skutečného rozdělení.

Článek 52.

Tato část smlouvy se netýká majetku vratislavského biskupství, který se nachází na části Slezska, která připadla Československé republice. O majetku tom sjednají v případě potřeby obě strany zvláštní smlouvu.

ČÁST VI.

Uprava pensijních závazků co do samosprávných zaměstnanců.

Článek 53.

Pensijní závazky země Slezské, bývalých žup Oravské a Spišské a novou státní hranicí rozdělených okresů a obci upravují se tímto způsobem:

a) Právně nabyté pensijní a zaopatřovací nároky zaměstnanců uvedených samosprávných korporací včetně učitelů, kteří v čas rozdělení Těšínského Slezska, Oravy a Spiše byli v činné službě a jich příslušníků, postihují ve všech případech, kdy nároky ty byly by postihly samosprávné korporace nahoře uvedené, onu část samosprávné korporace, v jejímž území jest ústav nebo úřad, kde zaměstnanec v čas rozdělení vykonával službu, z které vznikl nárok na pensijní neb zaopatřovací požitky.

V případech pochybných rozhodná jest doba, kdy dotyčný ústav neb úřad fakticky přešel ve správu polskou nebo czechoslovenskou.

b) Požitky pensijní a zaopatřovací, které v čas rozdělení dotčené korporace byly již vypláceny, zatěžují onu část samosprávné korporace, která přináleží k státu, v jehož obvodě osoba, z jejíhož služebního poměru vznikl nárok na pensijní nebo zaopatřovací požitky, měla domovské právo bezprostředně před vstupem do služby dotčené korporace. Osobám takovým jest vyhrazeno, aby po držely své dosavadní bydliště na území druhého státu, aniž by ztratily nároku na platy pensijní nebo zaopatřovací, pokud nedosáhly státní příslušnosti v onom státě, kde bydlí.

Nedá-li se domovská příslušnost osoby, z jejíhož služebního poměru vznikl nárok na pensijní nebo zaopatřovací požitky zjistiti, nebo spadá-li příslušnost ta mimo území obou smluvních států, platí pensijní nebo zaopatřovací požitky ona část samosprávné korporace, v jejímž obvodě jest ústav neb úřad, ke kterému osoba výše označená v čas svého pensionování nebo úmrtí byla stále službou přidělena.

CZĘŚĆ VII.

Śląskie Zakłady Kredytowe.

Artykuł 54.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej wyraża swą zgodę na to, iż obligacje wydane przez „Zakład Kredytowy Komunalny Kraju Śląskiego” (Kommunal-Kredit-Anstalt des Landes Schlesien) oraz przez „Austriacko-Śląski Zakład Kredytowy Ziemski” (Oesterreichisch-Schlesische Bodenkreditanstalt), płatne są w koronach czeskosłowackich w stosunku jedna korona czeskosłowacka za jedną koronę austro-węgierską.

Obie umawiające się Strony są zgodne w tem, iż obsługę obligacyj, wymienionych w ustępie poprzednim, wykonywać będą „Śląski Zakład Kredytowy Komunalny” oraz „Śląski Ziemski Zakład Kredytowy” w Opawie, oraz że likwidacja wzajemnych stosunków prawnych nastąpi w myśl postanowień, zawartych w artykułach następujących.

Artykuł 55.

Wierzytelności Zakładu Kredytowego Komunalnego Kraju Śląskiego do związków samorządowych na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej oraz wierzytelności Austriacko-Śląskiego Zakładu Kredytowego Ziemskiego, które były lub są zabezpieczone hipoteką na nieruchomościach, znajdujących się na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, przejmuje Rzeczypospolita Polska, względnie instytucja w tym celu przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej wyznaczona (zwane w dalszym ciągu stroną polską) Śląski Zakład Kredytowy Komunalny oraz Śląski Zakład Kredytowy w Opawie (zwane w dalszym ciągu stroną czeskosłowacką) są zobowiązane w ciągu miesiąca od wejścia w życie niniejszej Umowy wydać stronie polskiej kontrakty i zapisy dłużne oraz wypisy z ksiąg rachunkowych i wszelkie inne akta, odnoszące się do wierzytelności przejętych przez stronę polską.

Powyższe przejęcie wierzytelności zostanie na zarządzenie Rządu Rzeczypospolitej Polskiej wpisane do ksiąg gruntowych i przepisane w zapisach dłużnych. Rzeczypospolita Polska względnie wyznaczona przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej instytucja wchodzi we wszystkie prawa z tytułu kontraktów pożyczek i będzie uprawniona do dochodzenia ich na zasadzie przepisów prawnych w Rzeczypospolitej Polskiej obowiązujących.

Artykuł 56.

Rzeczypospolita Polska względnie instytucja wyznaczona przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej przejmuje z tytułu likwidacji wobec Strony czeskosłowackiej ciężar spłaty odpowiedniej części długu obligacyjnego Zakładów wymienionych w artykule 54 ustęp 1, według planów amortyzacyjnych tychże Zakładów w wysokości odpowiadającej przejętym przez stronę polską wierzytelnościom według ich stanu z dnia 1 stycznia 1925 r. Wypłaty będą dokonane w koronach

ČÁST VII.

Slezské úvěrní ústavy.

Článek 54.

Vláda republiky Polské souhlasí s tím, že obligace vydané „Komunálním úvěrním ústavem země Slezské“ (Kommunalkreditanstalt des Landes Schlesien) jakož i „Rakouskoslezským ústavem pro úvěr pozemkový“ (Oesterreichisch-schlesische Bodenkreditanstalt) splatny jsou v korunách československých v poměru jedna koruna československá za jednu korunu rakousko-uherskou.

Obě smluvní strany shodují se v tom, že službu obligací zmíněných v předchozím odstavci budou konati „Slezský komunální úvěrní ústav“ a „Slezský pozemkový úvěrní ústav“ v Opavě a že likvidace vzájemných právních poměrů provede se podle ustanovení obsažených v článcích dalších.

Článek 55.

Pohledávky Komunálního úvěrního ústavu země Slezské za svazy samosprávnými na území republiky Polské, jakož i pohledávky Rakousko-Slezského ústavu pro úvěr pozemkový, které byly anebo jsou zajištěny hypotekou na nemovitostech ležících na území republiky Polské, přejímá republika Polská, po případě ústav k tomu cíli ustanovený vládou republiky Polské (nazývané dále stranou polskou), Slezský komunální úvěrní ústav a Slezský pozemkový úvěrní ústav v Opavě (nazývané dále stranou československou) jsou povinny do měsíce ode dne působnosti této smlouvy vydati straně polské smlouvy i dlužní úpisy jakož i výpisy z knih účetních a wszelké jiné doklady o pohledávkách převzatých stranou polskou.

Svrchu zmíněné převzetí pohledávek bude na opatření vlády republiky Polské zapsáno do pozemkových knih a vyznačeno v dlužních úpisech. Republika Polská po případě vládou republiky Polské určený ústav vstupuje do všech práv z titulu smluv o zápůjčkách a bude oprávněn vymáhati je podle právních předpisů platných v republice Polské.

Článek 56.

Republika Polská, po případě ústav vládou republiky Polské určený přejímá z titulu likvidace vůči straně československé břímě výplaty příslušné částky obligčního dluhu ústavů jmenovaných v článku 54, odst. 1 podle umořovacích plánů těchto ústavů sumou, jež odpovídá pohledávkám převzatým stranou polskou a to podle jich stavu z 1. ledna 1925. Platy se konají v korunách československých v poměru jedna koruna československá za jednu

czeskosłowackich w stosunku jedna korona, czeskosłowacka za jedną koronę austriacko-węgierską. Celem ustalenia należnej sumy Strona czeskosłowacka przedstawi stronie polskiej potrzebne zestawienia wraz z planami amortyzacyjnymi oraz dopuści przedstawicieli strony polskiej do wglądu we wszystkie księgi, korespondencje, wykazy, konta, dokumenta i wszelkie inne akta.

Artykuł 57.

Dla ustalenia sumy, należnej każdorazowo przez stronę polską stosownie do artykułu 56, strona czeskosłowacka przedłoży stronie polskiej na trzy miesiące przed terminem każdej płatności, potrzebne obliczenia, obejmujące procenta, raty amortyzacyjne oraz jedną trzecią część dodatku administracyjnego przypadającego na przejęte wierzytelności. Stronie polskiej przysługiwać będzie prawo weryfikacji tych obliczeń w sposób analogiczny do przewidzianego w artykule 55, oraz prawo wnoszenia poprawek, które winny być uzgodnione na miesiąc przed terminem płatności.

Przypadająca do wypłaty przez stronę polską suma, obliczona w myśl poprzedniego ustępu niniejszego artykułu, będzie wypłacona Stronie czeskosłowackiej na trzy dni przed terminem płatności salvo errore et omissione, t. j. z zastrzeżeniem późniejszego wyrównania na wypadek ujawnionych niedokładności w obliczeniu.

Wypłaty, przypadające na stronę polską według artykułu 56 za czas od 1 stycznia 1925 r., a zapadłe przed wejściem w życie niniejszej Umowy, będą wypłacone w sześć tygodni po przedłożeniu przez stronę czeskosłowacką Stronie polskiej obliczeń tych wypłat.

Strona polska będzie mogła powyższe wypłaty uskutecznić według swego wyboru bądź w gotówce, bądź płatnymi kuponami i odpowiednimi obligacjami wymienionych Zakładów Kredytowych w ich nominalnej wartości, przy czem spłata obligacjami jest dopuszczalną, tylko dla spłaty rat amortyzacyjnych. W taki sam sposób względnie w inny sposób, na który się obie strony zgodzą, będzie mogła Strona polska w każdej chwili spłacić część lub całość dłużnego kapitału. Strona czeskosłowacka na życzenie Strony polskiej udzieli wszelkiej pomocy przy skupie papierów wartościowych, potrzebnych na cele wymienionych wypłat.

Artykuł 58.

Tytułem wyrównania procentów, rat amortyzacyjnych, procentów za zwłokę oraz dodatków administracyjnych za czas do 31 grudnia 1924 r. włącznie, przypadających na wierzytelności przejęte przez Stronę polską, zapłaci Strona polska Stronie czeskosłowackiej sumę trzech milionów koron czeskosłowackich w dziesięciu ratach półrocznych po trzysta tysięcy koron czeskosłowackich. Pierwsza rata płatna będzie 2 stycznia 1926 r.

korunu rakousko-uherskou. Aby příslušná suma mohla býti zjištěna, strana československá předloží straně polské výkazy i s plány umořovacími a dovolí zástupci strany polské nahlížeti do všech knih, korespondencí, výkazů, kont, dokladů a všelikých jiných listin.

Článek 57.

Aby byla zjištěna pokaždé suma dluhovaná stranou polskou podle článku 56, předloží strana československá straně polské 3 měsíce přede dnem každé splatnosti potřebné výpočty obsahující úroky, úmorové splátky a jednu třetinu správního příspěvku připadajícího na převzaté pohledávky. Straně polské bude příslušet právo verifikovati tyto výpočty způsobem obdobným způsobu zmíněnému, v článku 56, jakož i právo navrhnouti opravy, o nichž musí se státi dohoda měsíc přede dnem splatnosti.

Suma, již má strana polská zaplatiti a která se stanoví podle předchozího odstavce tohoto článku, bude vyplacena straně československé tři dny přede dnem splatnosti salvo errore et omissione t. j. s výhradou pozdějšího vyrovnání zjištěných chyb ve výpočtu.

Platy připadající na stranu polskou podle článku 56 za dobu od 1. ledna 1925 a dospělé, než tato smlouva nabude působnosti, budou splaceny stranou polskou do šesti neděl potom, kdy strana československá předloží straně polské výpočty o těchto platbách.

Strana polská bude moci provésti všechny svrchu zmíněné platby podle své volby buď v hotovosti nebo splatnými kupony i příslušnými obligacemi zmíněných ústavů úvěrních podle jejich nominalní hodnoty, při čemž placení obligacemi jest přípustno jen pokud jde o splátky úmorové. Týmž způsobem nebo jiným způsobem, na němž se obě strany shodnou, bude moci strana polská každé doby zaplatiti část nebo celý dlužný kapitál. Strana československá na žádost strany polské poskytne všelikou pomoc při nakoupení cenných papírů potřebných ku zmíněným platbám.

Článek 58.

Z titulu vyrovnání úroků, úmorových splátek, úroků z prodlení i příspěvků správních za dobu do 31. prosince 1924 včetně připadajících na pohledávky převzaté stranou polskou, splatí strana polská straně československé částku tři miliony korun československých v desíti splátkách půlročních po třech stech tisíc korun československých. První splátka bude splatna 2. ledna 1926.

Artykuł 59.

Rzeczpospolita Polska przejmując gwarancję wypłat określonych w artykułach poprzednich. Natomiast Rzeczpospolita Polska względnie polska część Kraju Śląskiego są zwolnione z wszelkich innych gwarancji i zabezpieczeń, jakieby z tytułu wydanych przez Zakład Kredytowy Komunalny Kraju Śląskiego i Austriacko-Śląski Zakład Kredytowy Ziemski obligacji i listów zastawnych mogły obciążać Stronę polską, a które obciążać będą jedynie czeskosłowacką część Kraju Śląskiego, względnie Republikę Czeskosłowacką.

Rzeczpospolita Polska zrzeka się wszelkich praw do majątku Zakładów Kredytowych, wymienionych w artykule 54 niniejszej Umowy.

CZĘŚĆ VIII.

Sprawy finansowe.

Rozdział I.

Uregulowanie dawnych pretensyj i zobowiązań pieniężnych.

Artykuł 60.

Obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej postanowienia o waloryzacji pretensyj pieniężnych, a mianowicie rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. o przerechowaniu prywatno-prawnych zobowiązań, w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości z dnia 25 marca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30 pozycja 213), ponadto rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r. o przerechowaniu zobowiązań związków samorządowych (Dz. U. R. P. Nr. 115, pozycja 1026), z dnia 28 grudnia 1924 r. o przerechowaniu gwarantowanych przez Państwo obligacji i akcji kolei prywatnych (Dz. U. R. P. Nr. 115, pozycja 1027), z dnia 27 grudnia 1924 r. o przerechowaniu zobowiązań Skarbu Państwa austriackiego i węgierskiego, tudzież zobowiązań funduszu krajowego galicyjskiego (Dz. U. R. P. Nr. 115, pozycja 1028), wreszcie z dnia 27 grudnia 1924 r. o przerechowaniu należności innymi przepisami nieobjętych (Dz. U. R. P. Nr. 115, pozycja 1030), tudzież wszelkie przysze rozporządzenia waloryzacyjne będą w pełnej rozciągłości stosowane do wierzytelności osób, które według traktatów pokojowych lub umów zawartych celem wykonania tychże, są obywatelami Republiki Czeskosłowackiej, a to tak, iż każdy z wymienionych wierzycieli będzie traktowany narówni z wierzycielami polskimi, z zastrzeżeniem par. 43, ustęp 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r.

To samo stosuje się do wierzytelności osób prawnych, których siedziba znajdowała się na terytorjum Republiki Czeskosłowackiej już w dniu 28 października 1918 r., względnie które po tym terminie powstały na terytorjum Republiki Czeskosłowackiej, względnie których siedziba została przeniesioną na

Republika Polską przejmując gwarancję za platby ustanowené v hořejších člancích. Naproti tomu jsou republika Polská, resp. polská část země Slezské prosty všelikých jiných záruk a zajištění, které by z titulu obligací a zástavních listů vydaných Komunálním úvěrním ústavem země Slezské a Rakousko-slezským ústavem pro úvěr pozemkový mohly zatěžovati stranu polskou a které tedy budou zatěžovati jedině československou část země Slezské resp. republiku Československou.

Republika Polska zřiká se všelikých práv k majetku úvěrních ústavů zmíněných v článku 54 této smlouvy.

ČÁST VIII.

Otázky finanční.

Oddíl I.

Úprava starých pohledávek a závazků peněžních.

Článek 60.

Ustanovení platná v republice Polské o valorisaci pohledávek peněžních t. j. nařízení presidenta republiky ze dne 14. května 1924 o přepočtení pohledávek soukromoprávních ve znění určeném nařízením ministra financí v dohodě s ministrem spravedlnosti z 25. března 1925 (Dz. U. R. P. Nr. 30 poz 213) dále nařízení presidenta republiky ze dne 27. prosince 1924 o přepočtení závazků svazků samosprávných (D. U. R. P. Nr 115 poz. 1026,) z 28. prosince 1924 o přepočtení státem zaručených obligací a akcií soukromých drah (Dz. U. R. P. Nr 115 poz. 1027), z 27. prosince 1924 o přepočtení závazků starého fisku rakouského a uherského a závazků krajského fondu haličského (Dz. U. R. P. Nr. 115 poz. 1028) a konečně z 27. prosince 1924 o přepočtení pohledávek jinými předpisy neupravených (Dz. U. R. P. Nr. 115 poz 1030), jakož i všeliká příští nařízení valorisační budou platiti v plném rozsahu na pohledávky, jejichž věřiteli jsou osoby, které podle mírových smluv nebo dohod sjednaných k jejich provedení jsou státními příslušníky republiky Československé a to tak, že každý ze jmenovaných věřitelů bude na roveň postaven věřitelům polským s výhradou par. 43 odst. 2 nařízení presidenta republiky ze dne 14. května 1924.

Totéž platí o pohledávkách právnických osob, jejichž sídlo již dne 28 října 1918 bylo na území republiky Československé, jakož i právnických osob, jež po tomto dni na území republiky Československé vznikly, případně jejichž sídlo bylo přeneseno na území republiky Československé provedením

terytorjum Republiki Czeskosłowackiej w wykonaniu art. 270 Traktatu Pokoju w St.-Germain lub art. 253 Traktatu Pokoju w Trianon.

Jeśli natomiast przeniesienie siedziby osoby prawnej na terytorjum Republiki Czeskosłowackiej nie podpada pod postanowienia pomienionych artykułów Traktatu Pokoju, pretensje pieniężne tych osób prawnych, powstałe przed przeniesieniem siedziby, będą traktowane w ten sposób, w jakoby były traktowane, gdyby przeniesienie siedziby nie było nastąpiło.

Pretensje pieniężne, któreby przy nostryfikacji dokonanej przez rozdział przedsiębiorstwa zostały przydzielone przedsiębiorstwu w Republice Czeskosłowackiej, nie podpadają również pod postanowienia niniejszej Umowy, lecz będą traktowane podobnie, jak pretensje pieniężne, określone w ustępie poprzednim.

Artykuł 61.

Przy spłacie wierzytelności hipotecznych, przy konwersji i spłacie obligacyj kolei Albrechta, kolei Karola Ludwika, kolei węgiersko-galicyjskiej, kolei północnej imienia Ferdynanda i kolei Lwów—Czeruiowce, o ile obciążają one Państwo Polskie z mocy umów międzynarodowych, dalej przy konwersji i spłacie obligacyj pożyczek, zaciągniętych przez były kraj Galicję, oraz przy konwersji i spłacie galicyjskich obligacyj komunalnych i listów zastawnych Banku Krajowego we Lwowie, obywatele Republiki Czeskosłowackiej będą traktowani w pełnej rozciągłości narówni z obywatelami Rzeczypospolitej Polskiej.

Postanowienia ustępów 2 — 4 artykułu 60 mają swe analogiczne zastosowanie.

Artykuł 62.

Obowiązujące w Republice Czeskosłowackiej postanowienia ustawy z dnia 10 kwietnia 1919 r. (cis. 187 Sb. z. a. n.), regulującej obieg i zarząd środków pieniężnych w Państwie Czeskosłowackiem, jak również i inne obecne i przyszłe ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do spłaty wierzytelności pieniężnych, będą stosowane do obywateli Rzeczypospolitej Polskiej w całej rozciągłości bez względu na miejsce ich zamieszkania, a to tak, iż obywatele Rzeczypospolitej Polskiej będą traktowani narówni z obywatelami Republiki Czeskosłowackiej, mającymi rzeczywiste miejsce zamieszkania na terytorjum Republiki Czeskosłowackiej w dniu 26 lutego 1919 r. lub później. Zakaz płacenia w koronach czeskosłowackich, zawarty w rozporządzeniu z dnia 1 kwietnia 1919 r. (cis. 167 Sb. z. a. n.), traci swą ważność w odniesieniu do obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

Postanowienia ustępu poprzedniego stosują się tak samo do wierzytelności osób prawnych, których siedziba znajdowała się na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej dnia 26 lutego 1919 r., jak i tych, które po tym terminie powstały na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, względnie których siedziba została przeniesiona na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej w wykonaniu artykułu 270 Traktatu Pokoju w St.

čl. 270 mírové smlouvy St. Germainské nebo čl. 253 mírové smlouvy Trianonské.

Jestliže však přenesení sídla právnické osoby na území Československé republiky nespadá pod ustanovení zmíněných článků mírových smluv, budou pohledávky peněžní takových právnických osob vzniklé před přenesením sídla posuzovány tak, jakoby byly posuzovány, kdyby přenesení sídla nebylo nastalo.

Pohledávky peněžní, které by snad při nostryfikaci, která se stala rozdělením podniku, přiděleny byly podniku v republice Československé, nespádají rovněž pod ustanovení této smlouvy a bude se s nimi nakládati stejně, jako s peněžními pohledávkami vyznačenými v předchozím odstavci.

Článek 61.

Při placení pohledávek hypotečních, při konverzi i splácení obligací dráhy Albrechtovy, dráhy Karla-Ludvíka, dráhy uherskohaličské, severní dráhy Ferdinandovy i dráhy Lvov-Cernovice, pokud podle mezinárodních smluv zatěžují stát Polský, dále při konverzi i splácení obligací půjček uzavřených bývalou zemí Haličí, jakož i při konverzi i splácení haličských komunálních obligací a zástavních listů Zemské banky ve Lvově, příslušníci republiky Československé budou v plném rozsahu postaveni na roveň příslušníkům republiky Polské.

Ustanovení odstavce 2 až 4 čl. 60 platí obdobně.

Článek 62.

V republice Československé platná ustanovení zákona z 10. dubna 1919, čís. 187 Sb. z. a. n., jímž se upravuje oběh a správa platidel v Československém státě, jakož i jiné nynější i budoucí zákony a nařízení o placení pohledávek peněžních budou platiti o příslušnících republiky Polské v celém rozsahu beze zřetele na místo jejich bydliště a to tak, že s příslušníky republiky Polské bude nakládáno stejně jako s příslušníky republiky Československé, kteří dne 26. února 1919 anebo později měli řádné bydliště na území republiky Československé. Zákaz placení v korunách československých vyslovený vládním nařízením z 1. dubna 1919 čís. 167 Sb. z. a. n., pozbývá naproti příslušníkům republiky Polské účinnosti.

Ustanovení předchozího odstavce vztahují se stejně na pohledávky právnických osob, jichž sídlo bylo již dne 26. února 1919 na území republiky Polské, jakož i těch, které po tomto dni na území republiky Polské vznikly, případně oněch, jejichž sídlo bylo přeneseno na území republiky Polské provedením čl. 270 mírové smlouvy St. Germainské a obdobných ustanovení jiných mírových smluv jakož i

Germain, oraz podobnych postanowień innych traktatów pokojowych, jak i konwencji w sprawie Górnego Śląska, zawartej w Genewie dnia 15 maja 1922 r.

Postanowienia ustępów 3 i 4 artykułu 60 mają swe analogiczne zastosowanie.

Artykuł 63.

Postanowienia artykułów poprzednich nie odnoszą się do tych wierzytelności obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, zamieszkałych na terytorjum Republiki Austrjackiej, których sposób spłaty został uregulowany umową, zawartą przez Republikę Czeskosłowacką z Republiką Austrjacką dnia 18 czerwca 1924 r. Stosowanie cytowanej Umowy nie będzie jednak miało miejsca do wierzytelności tych obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, którzy obok domicylu na terytorjum Republiki Austrjackiej posiadają drugi domicyl poza tem terytorjum.

Artykuł 64.

Pretensje pieniężne zabezpieczone na nieruchomości, będą regulowane przepisami tego Państwa, na którego terytorjum znajduje się dana nieruchomość, o ile wierzyicielem jest obywatel tego samego Państwa.

Artykuł 65.

Postanowienia niniejszego rozdziału nie odnoszą się do zobowiązań, które zostały uregulowane bez zastrzeżeń wzajemnym porozumieniem się stron interesowanych.

O ile chodzi o wierzytelności obywateli Republiki Czeskosłowackiej, stosuje się w Rzeczypospolitej Polskiej odnośnie do złożenia do depozytu sądowego polskie przepisy prawne, powołane w artykule 60 niniejszej Umowy. O ile chodzi o wierzytelności obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, złożenie do depozytu sądowego w Republice Czeskosłowackiej ma ważność tylko w razie, jeśli było prawnie uzasadnione i było dokonane w koronach czeskosłowackich w wysokości, odpowiadającej przepisom ustaw, powołanych w artykule 62 niniejszej Umowy.

Artykuł 66.

Postanowienia niniejszej Umowy nie dotyczą wierzytelności, które zostały cedowane po dniu 1 stycznia 1925 r. na rzecz obywateli Rzeczypospolitej Polskiej lub Republiki Czeskosłowackiej przez obywateli innych Państw.

Wierzytelności z umów o prywatnem ubezpieczeniu będą uregulowane osobną Umową.

Artykuł 67.

Rejestracja polskich papierów wartościowych, należących do obywateli Republiki Czeskosłowackiej, przewidziana w artykule 43, ustęp 4 rozporządzenia

úmluvy o Horním Slezsku ujednané v Ženevě dne 15. května 1922.

Ustanovení odstavce 3 a 4 čl. 60 platí obdobně.

Článek 63.

Ustanovení článků předchozích nevztahují se na ty pohledávky příslušníků republiky Polské, bydlících na území republiky Rakouské, jichž způsob splacení byl upraven úmluvou, kterou Československá republika ujednala dne 18 června 1924 s republikou Rakouskou. Ustanovení zmíněné smlouvy neplatí však o pohledávkách příslušníků republiky Polské, kteří kromě bydliště na území republiky Rakouské mají druhé bydliště mimo toto území.

Článek 64.

Pohledávky peněžní zabezpečené na nemovitostech budou upraveny podle předpisů toho státu, na jehož území jest tato nemovitost, pokud věřitel jest příslušníkem téhož státu.

Článek 65.

Ustanovení tohoto oddílu neplatí o závazcích které byly upraveny bez výhrady vzájemnou dohodou zúčastněných stran.

Pokud jde o pohledávky příslušníků republiky Československé, platí v republice Polské o složení do soudního depozita polské právní předpisy zmíněné v čl. 60 této smlouvy. Pokud jde o pohledávky příslušníků republiky Polské, platí v republice Československé složení do soudního depozita toliko v případě, když bylo po právu opodstatněno a stalo se v korunách československých ve výši odpovídající předpisům zákonů zmíněných v čl. 62 této smlouvy.

Článek 66.

Ustanovení tohoto oddílu neplatí o pohledávkách, které byly postoupeny po dnu 1. ledna 1925 příslušníkům republiky Polské nebo příslušníkům republiky Československé od příslušníků jiných států.

Pohledávky ze smluv o soukromém pojištění budou upraveny zvláštní úmluvou.

Článek 67.

Soupis polskich cenných papírů náležejících příslušníkům republiky Československé, jaký má na zřeteli par. 43 odst. 4 nařízení presidenta republiky

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 maja 1924 r. w brzmieniu nadanem mu rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 grudnia 1924 r., będzie przeprowadzona za pośrednictwem urzędów czeskosłowackich.

Republika Czeskosłowacka zobowiązuje się użyć wszelkich ostrożności, by przez rejestrację objęte były jedynie papiery, należące do obywateli Republiki Czeskosłowackiej. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej uzna wykazy rejestracyjne, przedłożone mu przez Rząd Republiki Czeskosłowackiej, za dostateczne i nie będzie wymagał żadnych dalszych dowodów co do obywatelstwa właścicieli.

Artykuł 68.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej przeprowadzi rejestrację czeskosłowackich papierów wartościowych, znajdujących się na terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, o ile papiery te nie podlegały konskrypcji i oznaczeniu w Republice Czeskosłowackiej, ponieważ ani w dniu 10 marca 1919 r. nie znajdowały się na obszarze Republiki Czeskosłowackiej, ani ich właściciel na tym obszarze w tym dniu nie miał miejsca zamieszkania, ani nie przebywał w Republice Czeskosłowackiej dłużej niż jeden rok, oraz o ile papiery te po dniu wyżej podanym nie przeszły na obszar Republiki Czeskosłowackiej.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej zobowiązuje się użyć wszelkich ostrożności, by przez rejestrację objęte były jedynie te czeskosłowackie papiery wartościowe, co do których zostały spełnione warunki, wymienione w ustępie poprzednim.

Rząd Republiki Czeskosłowackiej uzna wykazy rejestracyjne przedłożone mu przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej, za dostateczne i zarządzi opatrzenie czeskosłowackim znakiem konskrypcyjnym papierów wartościowych, temi wykazami objętych. Papiery te będą tak samo traktowane, jak papiery, które były swego czasu konskrybowane i oznaczone w Republice Czeskosłowackiej.

Za oznaczenie urzędy czeskosłowackie pobierać będą opłatę w wysokości pół procent wartości nominalnej papierów.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej uznaje, że oznaczenie czeskosłowacką pieczęcią konskrypcyjną jest jedynie znakiem ewidencyjnym, który nie może być przeszkodą przy wypłacie papierów i handlu nimi.

Rozdział II.

Wydanie depozytów.

Artykuł 69.

Depozyty, znajdujące się w dniu wejścia w życie Umowy na terytorjum państwem Republiki Czeskosłowackiej, względnie Rzeczypospolitej Polskiej w przechowaniu kas państwowych i sierocych, jakichkolwiek urzędów, notarjuszy publicznych (rentierów), adwokatów, zakładów kredytowych i innych

ze dne 14. května 1924 ve znění stanoveném nařízením presidenta republiky ze dne 27. prosince 1924 stane se prostřednictvím československých úřadů,

Republika Československá se zavazuje, že užije veškeré opatrnosti, aby do soupisu byly přijaty jen papíry náležející výhradně příslušníkům republiky Československé. Vláda republiky Polské uzná vládou republiky Československé předložené výkazy soupisové za dostatečné a nebude požadovati žádných dalších dokladů co do státní příslušnosti majitelovy.

Článek 68.

Vláda republiky Polské provede soupis československých cenných papírů, jež se nalézají na území republiky Polské, pokud papíry tyto nepodléhaly v republice Československé soupisu ani označení, ježto ani nebyly dne 12. března 1919 na území Československé republiky ani jejich majitel na tomto území toho dne neměl stálého bydliště ani pobytu delšího jednoho roku, a pokud se papíry tyto po tomto dni na území republiky Československé nedostaly.

Vláda republiky Polské zavazuje se, že užije veškeré opatrnosti, aby sepsány byly jenom ony cenné papíry československé, u nichž splněny jsou podmínky uvedené v odst. předchozím.

Vláda republiky Československé uzná soupisové seznamy předložené vládou republiky Polské za dostatečné a provede označení cenných papírů obsažených v těchto výkazech československým razítkem soupisovým. S papíry těmito bude stejně nakládáno jako s papíry, které svého času byly v Československé republice sepsány a označeny.

Za označení vybíratí budou úřady československé půlprocentní poplatek ze jmenovité hodnoty papíru.

Vláda republiky Polské uznává, že označení československým razítkem soupisovým jest pouhou evidenční značkou, která není při výplatě papíru a v obchodu s ním závadou.

Oddíl II.

Vydání deposit.

Článek 69.

Deposita ležící v den, kdy tato smlouva nabude působnosti, na státním území republiky Československé nebo republiky Polské v úschově u státních a poručenských pokladen, jakýchkoli úřadů, u veřejných notářů, advokátů, peněžních ústavů a jiných fyzických nebo právnických osob, které

osób fizycznych lub prawnych, które zarządzają cudzem mieniem, zostaną wydane w całości, po potrąceniu wydatków na nich ciążących, właścicielowi, jeżeli ten nie ma miejsca zamieszkania na terytorjum Państwa, w którym depozyt się znajduje, i jest obywatelem Państwa drugiego, a zażąda zwolnienia depozytu w ciągu sześciu miesięcy od wejścia w życie niniejszej Umowy. Postanowienie to dotyczy tak depozytów otwartych, jak i zamkniętych i schowkowych, o ile one obejmują papiery wartościowe i inne dokumenty (łącznie z książeczkami wkładkowymi, książeczkami albo arkuszami udziałowemi, lub polisami), obce waluty, szlachetne kruszce w formie monet i innej (przerobione i nieprzerobione), perły i drogie kamienie.

Postanowienia powyższe odnoszą się również do depozytów, będących własnością osób prawnych, co do których decyduje ich siedziba.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej względnie Republiki Czeskosłowackiej nie jest jednak obowiązany do zwolnienia depozytów takich podmiotów, które w przyszłości mają otrzymać charakter polskich względnie czeskosłowackich podmiotów na zasadzie Traktatów Pokojowych lub innych umów, któreby między obu Państwami zostały zawarte.

Gdyby zwolnione wartości nie znajdowały się w faktycznym przechowaniu depozytariuszy, lecz tylko w ich przechowaniu prawnem, a wartości same były złożone poza terytorjum Państwa zwalnającego, Rząd powinien zezwolić, lub o ile chodzi o przechowanie przez Państwo, zarządzić, aby potrzebne dokumenty dyspozycyjne zostały sporządzone względnie wydane.

Wartości, które zwalnia się na podstawie niniejszego artykułu, nie można obciążyć ani daniną majątkową, ani innym podatkiem, któryby zwolnienie utrudnił lub uniemożliwił. Również inne zarządzenia państwowe, któreby miały podobny skutek, są wykluczone. Wszelkie sprzeciwiające się powyższemu zarządzenia zabezpieczające i inne zostaną uchylone.

Przeszkodą dla wydania depozytów mogą być zobowiązania z tytułu podatków i innych opłat publicznych tylko wówczas, jeżeli zobowiązania te istniały już w czasie wniesienia prośby o zwolnienie; zobowiązania takie winny być wyrównane przed wydaniem depozytu.

Podanie o zezwolenie na wywóz wartości, wymienionych w ustępie 1, o ile znajdują się one w przechowaniu osób w ustępie tym niewymienionych, będą traktowane w analogiczny sposób z tą zmianą, że nie są one ograniczone żadnym terminem.

O ile chodzi o papiery wartościowe, przeznaczone na kaucje lub t. p., względnie z innych powodów winkulowane, Rządy uproszczą i przyspieszą w miarę możliwości postępowanie przygotowawcze, potrzebne do zwolnienia (dewinkulacji i t. d.) i wydania odpowiednich papierów wartościowych.

Artykuł 70.

O ile depozyty złożone na terytorjum państwem jednej z umawiających się Stron na imię zakładu kredytowego lub osoby trudniącej się w sposób

sprawują cizji jmění, wydają se nezkráceně po srážce výloh na nich váznoucích vlastníkovi, nemá-li bydliště na území státu, ve kterém depot se nalézá a je-li příslušníkem státu druhého a zažádá o uvolnění deposita do šesti měsíců ode dne, kdy tato smlouva nabude působnosti. Ustanovení toto platí o depositech jak otevřených, tak uzavřených a safeových, pokud obsahují cenné papíry i jiné listiny (včetně vkladních knížek, podílových knížek neb listů a pojistek), cizí valuty, mincované i nemincované (zpracované i nezpracované) drahé kovy, perly a drahokamy.

Předchozí ustanovení platí též o depositech osob právnických, při nichž rozhoduje jejich sídlo.

Vláda republiky Polské, pokud se týče republiky Československé není však povinna deposita takových subjektů uvolnit, pokud jim má přistě podle mírových smluv nebo podle jiných úmluv, které by mezi oběma státy byly ujednány, přirknuta býti vlastnost subjektů polských, pokud se týče československých.

Kdyby uvolňované hodnoty nebyly ve hmotné úschově míst schovacích, nýbrž toliko v jejich úschově právní, kdežto hodnoty samy byly uloženy mimo území státu uvolňujícího, jest vláda povinna dovoliti a jde-li o státní úschovu zařídit, aby potřebné listiny dispoziční byly pořízeny nebo vydány.

Hodnot, jež podle tohoto článku mají býti uvolněny, nelze postihnouti ani dávkou z majetku ani jinou dávkou, která by uvolnění ztížila nebo znemožnila. Také jinaká opatření státní správy, jež by měla stejný účinek, jsou vyloučena. Všechna tomu odporující zajištění a jinaká opatření budou zrušena.

Vydání deposita může býti pohledávka na daních nebo jiných veřejných dávkách jen tehdy na překážku, když v době podání žádosti o uvolnění již trvala; takovou pohledávku nutno před vydáním deposita zaplatiti.

Žádosti o vývoz hodnot v odstavci 1 jmenovaných, pokud jsou v úschově osob v témž odstavci neuvedených, projednají se obdobně s tou výjimkou, že nejsou vázány na nějakou lhůtu.

Pokud jde o cenné papíry věnované na kaucce a pod. neb z jiných důvodů vinkulované, jsou povinny vlády přípravné řízení k uvolnění (dewinkulace atd.) a vydání dotyčných cenných papírů co možno zjednodušiti a urychlit.

Článek 70.

Pokud deposita uložená na státním území jedné ze smluvních stran na jméno peněžního ústavu, nebo osoby provozující po živnostensku bankovní

zarobkowy czynnościami bankowemi, kasy państwowej lub sieroczej, jakiegokolwiek urzędu, notariusza publicznego lub adwokata, znajdujących się na obszarze drugiego Państwa, obejmują tak wartości, które są własnością zakładu kredytowego lub bankiera, kasy państwowej lub sieroczej, jakiegokolwiek urzędu, notariusza publicznego lub adwokata, jak również i wartości, które są własnością takich komitentów, wymienionych osób, względem których zachodzą warunki, wymienione w artykule poprzednim, zwolnienie danego depozytu nastąpi według konsygnacji, sporządzonej przez deponenta, na której władza skarbową pierwszej instancji Państwa, na którego obszarze deponent mieszka lub ma siedzibę, potwierdzi wyraźnie, że wymagane warunki zachodzą.

Zwolnienie pozostałej części depozytów, złożonych na imię zakładów kredytowych, bankierów, kas państwowych lub sieroczych, urzędów, notariuszy publicznych lub adwokatów, zastrzega się specjalnemu zarządzeniu właściwej władzy tego Państwa, na którego obszarze depozyt się znajduje.

Zwolnienie depozytów, nieobjętych ustępem 1 nastąpi na żądanie Strony, które wraz z dowodem, że zachodzą warunki wymagane do zwolnienia, wnieść należy bądź do władzy skarbowej pierwszej instancji tego Państwa, do którego się wartości przywozi, w którym to wypadku władza ta potwierdzi, że zachodzą warunki, wymagane artykułem poprzednim i prześle żądanie władzy skarbowej pierwszej instancji drugiego Państwa, bądź bezpośrednio do władzy skarbowej pierwszej instancji drugiego Państwa, właściwej wedle siedziby depozytariusza lub wedle miejsca pobytu właściciela depozytu.

Artykuł 71.

Oba Rządy zarządzają, by znajdujące się na ich terytorjum Zakłady Kredytowe, bankierzy, kasy państwowe i sieroce, jakiegokolwiek urzędy, notariusze publiczni i adwokaci jeśli depozyty u nich złożone, a należące do obywatela drugiego Państwa, nie zostały zwolnione na zasadzie niniejszej Umowy z powodu braku podania, w drodze swej własnej władzy skarbowej podawali do wiadomości władzy skarbowej drugiego Państwa dane, potrzebne do osądzenia sprawy, o ile im są znane.

Artykuł 72.

Wartości zwolnione w myśl artykułów poprzednich, o ile chodzi o ich wywóz, oraz płatność kuponów i sum kapitałowych, nie będą podlegały w Państwie zwalniającem innym ograniczeniom, niż te, którym podlegają wartości, należące do własnych obywateli.

CZĘŚĆ IX.

Postępowanie w sprawach spornych.

Artykuł 73.

Do usuwania nieporozumień i rozsądzania sporów, mogących powstać na tle niniejszej Umowy,

obchody, na jméno státní nebo poručenské pokladny, jakéhokoliv úřadu, veřejného notáře nebo advokáta, kteří jsou na území druhého státu, obsahují jak hodnoty, které jsou vlastnictvím peněžního ústavu nebo bankéře, státní nebo poručenské pokladny, jakéhokoliv úřadu, veřejného notáře nebo advokáta, tak hodnoty, které jsou vlastnictvím takových komitentů zmíněných osob, u nichž jsou splněny podmínky předcházejícího článku, provede se uvolnění daného deposita podle konsignaace deponentem vydané, na níž finanční úřad první stolice státu, v němž deponent bydlí, nebo má sídlo, potvrdí výslovně, že žádané podmínky jsou splněny.

Uvolnění zbytků deposit uložených na jméno peněžního ústavu, bankéře, pokladny státní nebo poručenské, úřadu veřejného notáře neb advokáta, jest vyhrazeno zvláštnímu opatření příslušného úřadu státu, v němž depot jest.

Uvolnění jiných než v odst. 1 zahrnutých deposit provede se na žádost strany, kterou s dokladem o splnění podmínek uvolňovacích podati jest buď u finančního úřadu první stolice státu, do něhož se hodnoty dovážejí, v kterémžto případě potvrdí tento úřad splnění podmínek podle předšlého článku a zašle žádosti finančnímu úřadu první stolice druhého státu, nebo se podá tato žádost přímo u finančního úřadu první stolice druhého státu příslušného podle sídla místa depositního, nebo podle pobytu vlastníka.

Článek 71.

Obě vlády zaváží na svém území státním peněžní ústavy, bankéře, státní nebo poručenské pokladny, jakéhokoliv úřady, veřejné notáře a advokáty, aby deposita u nich uložená a příslušníkům druhého státu náležející, na jejichž uvolnění, přípustné podle této smlouvy, nedošlo z nedostatku žádostí, svou vlastní správou finanční oznamovali finanční správě druhého státu, pokud známy jsou jim podmínky potřebné k posouzení věci.

Článek 72.

Hodnoty uvolněné podle předchozích článků, pokud jde o vývoz a splatnosti kuponů a kapitálů, nebudou podrobeny ve státě uvolňujícím jiným omezením, než takovým, jakým jsou podrobeny hodnoty patřící vlastním příslušníkům.

Č Á S T IX.

Rízení ve sporných případech.

Článek 73.

K urovnání různosti v názorech a k rozhodnutí sporů, jež by snad na základě této smlouvy

o ile nie chodzi o sporne kwestje, wypływające z części V-ej niniejszej Umowy, oraz do interpretowania postanowień Umowy co do wszystkich jej części ustanawia się:

1. Komisję Mieszaną.
2. Sąd Rozjemczy.

Artykuł 74.

Komisja Mieszana składa się z sześciu członków; trzech mianuje Rząd Polski, a trzech Rząd Czeskosłowacki.

Delegacja Polska urzęduje w Warszawie, Delegacja Czeskosłowacka w Pradze.

Artykuł 75.

Komisja bierze pod obrady te tylko sprawy, które jej będą przekazane przez jedną z Delegacji.

Delegacje porozumiewają się ze sobą na piśmie.

W razie, jeżeli tą drogą nie dojdzie się do porozumienia, Delegacje zgromadzają się na posiedzenie wspólne, przyczem przewodnicztwo sprawuje naprzemian przewodniczący Delegacji Czeskosłowackiej i Polskiej.

Posiedzenia będą się odbywały naprzemian w Warszawie i Pradze. Pierwsze posiedzenie wspólne odbędzie się w Warszawie.

Artykuł 76.

W razie, jeżeli Komisja Mieszana nie rozstrzygnie danego sporu, winna przekazać go Sądowi Rozjemczemu.

Artykuł 77.

Sąd Rozjemczy składa się z dwóch członków, mianowanych przez Rząd Polski, z dwóch, mianowanych przez Rząd Czeskosłowacki oraz z przewodniczącego, wybranego przez tych czterech członków.

W razie niemożności dojścia w tym względzie do porozumienia, przewodniczącego zamianuje Prezes Instytutu Prawa Międzynarodowego (Institut de droit international) w Brukseli.

Artykuł 78.

Skład Sądu Rozjemczego jest stały.

Sąd obraduje naprzemian w Pradze i w Warszawie, zmieniając co pół roku swoją siedzibę.

Pierwsza sesja odbędzie się w Pradze.

Artykuł 79.

Oba Państwa zobowiązują się udzielać Komisji Mieszanej i Sądowi Rozjemczemu wszelkiej możliwej pomocy i poparcia przy wykonywaniu ich czynności; sądy i urzędy administracyjne winny pod każ-

mohły vzniknouti, pokud nejde o sporné otázky, vyplývající z části V této smlouvy, jakož i k výkladu ustanovení smlouvy ve všech jejích částech zřizuje se:

1. smíšená komise,
2. rozhodčí soud.

Článek 74.

Smíšená komise skládá se ze šesti členů, z nichž tři jmenuje vláda polská a tři vláda československá.

Delegace polská úřaduje ve Varšavě, delegace československá v Praze.

Článek 75.

Komise jedná toliko o těch věcech, které jí budou přikázány jednou z delegací.

Delegace jednají spolu cestou písemnou.

Nedosáhne-li se touto cestou dohody, delegace se sejdou ke společným schůzím za střídavého předsednictví předsedů delegace československé a polské.

Zasedání budou se konati střídavě ve Varšavě a v Praze.

Článek 76.

Nerozhodne-li smíšená komise sporného případu, jest povinna odkázat jej rozhodčímu soudu.

Článek 77.

Rozhodčí soud skládá se ze dvou členů jmenovaných vládou polskou, ze dvou členů jmenovaných vládou československou a z předsedy, zvoleného těmito čtyřmi členy.

Kdyby nebylo možno dosáti dohody v té věci, jmenuje předsedu prezident Institutu práva mezinárodního (Institut de droit international) v Bruselu.

Článek 78.

Složení soudu rozhodčího jest stálé.

Soud úřaduje střídavě v Praze a ve Varšavě a to tak, že každý půl roku mění svoje sídlo.

První zasedání konati se bude v Praze.

Článek 79.

Oba státy se zavazují, že smíšené Komisi i rozhodčímu soudu poskytnou při vykonávání jejich působnosti všelikou pomoc a podporu: soudy i úřa-

dym względem okazywać im współdziałanie, zwłaszcza w zakresie zbierania dowodów i materiałów pomocniczych.

Artykuł 80.

Procedurę i regulamin wewnętrzny ustala dla siebie sam Sąd Rozjemczy.

Decyzje zapadają większością głosów, przyczem przewodniczący oddaje swój głos na końcu. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.

Artykuł 81.

Każdy Rząd pokrywa koszta wynagrodzenia swoich członków Komisji i Sądu, oraz połowę innych kosztów.

CZĘŚĆ X.

Postanowienia końcowe.

Artykuł 82.

Umawiające się Strony zgodne są co do tego, że ani w jednym ani w drugim Państwie nie mogą być wydane ustawy lub rozporządzenia, które by się sprzeciwiały obowiązującym częściom niniejszej Umowy.

Artykuł 83.

Umowa niniejsza będzie ratyfikowana i dokumenty ratyfikacyjne będą, o ile można jaknajprędzej, wymienione w Pradze.

Wejdzie ona w życie, o ile nic innego nie postanowiono w umowie co do poszczególnych przepisów, piętnastego dnia po wymianie dokumentów ratyfikacyjnych.

Sporządzono w dwóch oryginałach, każdy w języku polskim i czeskosłowackim; oba teksty są autentyczne.

Na dowód czego wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszą Umowę i przyłożyli na niej swe pieczęcie.

Działo się w Warszawie, dnia 23 kwietnia 1925 roku.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej:

Dr. Zygmunt Lasocki m. p.

L. S.

Stanisław Kutrzeba m. p.

L. S.

W imieniu Republiki Czeskosłowackiej:

Antonín Hobza m. p.

L. S.

Dr. Bohumil Vlasák m. p.

L. S.

dy správní jsou povinny všemožně spolupůsobiti zejména pokud jde o spatření důkazů a pomocného materiálu.

Článek 80.

Řízení a vnitřní jednací řád stanoví si soud rozhodčí sám.

Rozhoduje se většinou hlasů, při čemž předseda hlasuje poslední. Je-li rovnost hlasů, rozhoduje hlas předsedův.

Článek 81.

Každá vláda hradí požitky svých členů komise i soudu a polovici ostatních nákladů.

Č Á S T X.

Ustanovení závěrečná.

Článek 82.

Smluvní strany shodují se v tom, že ani v jednom ani v druhém státu nemohou být vydány zákony neb nařízení, které by odporovaly platným částem této smlouvy.

Článek 83.

Tato smlouva bude ratifikována a ratifikační listiny budou co možno nejdříve vyměněny v Praze.

Nabude působnosti, pokud nic jiného není ve smlouvě stanoveno ohledně jednotlivých předpisů, patnáctého dne po výměně ratifikačních listin.

Smlouva byla vyhotovena ve dvou originálech, a to každý v jazyku polském i československém; oba texty jsou autentické.

Tomu na svědomí podepsali shora jmenovaní zmocněnci tuto smlouvu a opatřili jí svými pečeti.

Dáno ve Varšavě, dne 23. dubna 1925.

Za republiku Polskou:

Dr. Zygmunt Lasocki v. r.

L. S.

Stanisław Kutrzeba v. r.

L. S.

Za republiku Československou:

Antonín Hobza v. r.

L. S.

Dr. Bohumil Vlasák v. r.

L. S.

PROTOKÓŁ KONCOWY.**ZÁVĚREČNÝ PROTOKOL.**

Przy podpisaniu niniejszej Umowy Pełnomocnicy obu umawiających się Stron złożyli zgodnie takie oświadczenia:

Při podpisu této smlouvy zmocnění obou smluvních stran učinili shodně tato prohlášení:

Do części V.

K Části V.

Obie umawiające się Strony zgadzają się na to, iż w celu przygotowania podstawy do ugody i likwidacji prawnych stosunków Kasy Oszczędności miasta Cieszyna i kas oszczędności w Jabłonkowie i we Frysztacie zostanie w ciągu trzech miesięcy od podpisania niniejszej Umowy ustalony stan aktywów i pasywów tych kas oszczędności z uwzględnieniem tego, na terytorjum którego z Państw znajdują się te aktywa i pasywa. Ustalenie to powierza się Komisji Mieszanej polsko-czeskosłowackiej, składającej się z jednego delegata z każdej Strony, którzy będą mieli możliwość przybrać sobie ekspertów. Rezultat badań przedłoży Komisja Rządowi obu Państw, które jak najprędzej przystąpią do zawarcia wymienionej ugody.

Aby připravily základ pro dohodu o likvidaci právních poměrů spořitelny města Těšina, spořitelny v Jablunkově a spořitelny ve Frýštátě, dohodly se obě smluvní strany, že bude do tří měsíců od podpisu této smlouvy zjištěn stav aktiv i passiv těchto spořitelen se zřetelem k tomu, na území kterého ze států se tato aktiva a passiva nalézají. Tímto zjištěním pověří se smíšená komise polsko-československá, sestávající z jednoho delegáta z každé strany, kteří si mohou přibratí experty. Výsledek šetření předloží komise vládám obou států, které pak co nejrychleji přikročí k ujednání zmíněné dohody.

Wymieniona Komisja zejdzie się najdalej w ciągu jednego miesiąca po podpisaniu tej Umowy w Cieszynie w Polsce.

Zmíněná komise sejde se nejdéle do jednoho měsíce po podpisu této smlouvy v Těšíně v Polsku.

Do części VIII.

K Části VIII.

Obie umawiające się Strony są zgodne co do tego:

Obě smluvní strany jsou za jedno v tom:

1. Iż jako osoby prawne według artykułu 60, 61, 62 i 69 niniejszej Umowy są rozumiane także spółki handlowe, stowarzyszenia z ograniczoną poręką oraz stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze;

1. Že právníckými osobami podle článku 60, 61, 62 a 69 této smlouvy jest rozuměti také společnosti obchodní, společnosti s ručením omezeným a společenstva výdělková a hospodářská;

2. Iż postanowienie artykułu 63. o podwójnym domicylu będzie wykładane liberálně.

2. Že ustanovení článku 63 o dvojím bydlišti bude vykládáno blahovolně;

3. Iż w najbliższym czasie wejdą w porozumienie co do sposobu, w jakiby uregulować wspólną obsługę obligacyj kolei północnej imienia Ferdynanda oraz kolei węgiersko-galicyjskiej, o ile one obciążają oba Państwa w myśl umów międzynarodowych.

3. Že v nejbližší době se dohodnou o způsobu, jak by bylo uspořádati společnou službu obligací severní dráhy Ferdinandovy a uhersko-haličské dráhy, pokud zatěžují podle mezinárodních smluv oba státy.

Protokół końcowy stanowi część składową niniejszej Umowy.

Závěrečný protokol jest podstatnou součástí této smlouvy.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej:

Dr. Zygmunt Lasocki m. p.

L. S.

Stanisław Kutrzeba m. p.

L. S.

W imieniu Republiki Czeskosłowackiej:

Antonín Hobza m. p.

L. S.

Dr. Bohumil Vlasák m. p.

L. S.

Ve Varšavě, dne 23. dubna 1925.

Za republiku Polskou:

Dr. Zygmund Lasocki v. r.

Stanislav Kutrzeba v. r.

Za republiku Československou:

Antonín Hobza v. r.

Dr. Bohumil Vlasák v. r.

Zaznajomiwszy się z powyższą Umową, uznaliśmy ją i uznajemy za słuszną zarówno w całości, jak i każde z zawartych w niej postanowień; oświadczamy, że jest przyjęta, ratyfikowana i zatwierdzona i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowana.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 15 września 1925 roku.

(—) *S. Wojciechowski*

(L. S.)

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej

Prezes Rady Ministrów:

(—) *Wł. Grabski*

Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *Al. Skrzyński*
